STRIPSCHRIFT

TIJDSCHRIFT VOOR STRIPLEZERS

FL 2,25/35F

FRANS PIËT
schepper van
sjors en sjimmie

INTERVIEW MET THEO VAN DEN BOOGAARD

DE TEKENFILM

STRIPS EN BEVRIJDING

in dit nummer
een keuze uit
de verhalen van
sjors
van de
rebellenclub

VERSCHIJNT MAANDELIJKS
MEI 1970

17

ulysses

PROGRESSIEVE BOEKHANDEL

ALLES OVER BINNEN- EN BUITENLANDSE STRIPS, O.A.:

G. VERBEEK — INCREDIBLE UP-SIDE-DOWNS ± *f* 12,50
TOM POES EN DE TOVERFLUIT (MET GRAM.PLAAT) *f* 9,90
BICOT, PRÉSIDENT DU CLUB (SJORS) *f* 42,50
TARZAN, FRANSE TEKST *f* 42,50
LEE FALK/RAY MOORE — THE PHANTOM ± *f* 27,50
NIEUWE BOMMEL-PAPERBACK, ZOALS **MIJN GOEDE VADER ZEI,** WAARIN DE TIJWISSELAAR, DE KWADE INBLAZINGEN EN DE HULPBLOEMERIJ ± *f* 8,50
GROOT BOMMELNIEUWS; INLICHTINGEN WORDEN GAARNE VERSTREKT
GROTE VOORRAAD POSTERS VAN STRIPFIGUREN, O.A. LUCKY LUKE, PEANUTS, ASTÉRIX, ETC.

Wij verzenden door geheel Nederland en verzorgen kosteloos uw binnen- en buitenlandse bestellingen

BOEKHANDEL ULYSSES

DENNEWEG 69A - DEN HAAG - TEL. (070) 11 39 49

In de rubriek „Stripspecialisten" kunnen boekhandels hun assortiment stripuitgaven onder de aandacht van de lezers brengen.
Hiervoor kan men één of meer „vakjes" gebruiken tegen een prijs van *f* 30,— per vakje van 6 x 6 cm.

stripschrift

AFSCHEID VAN FRANS PIËT

Op bovenstaande foto ziet u de heer Frans Piët, schepper van de alom bekende en geliefde Sjors en Sjimmie, die uit handen van de heer Frankfurther, voorzitter van Het Stripschap, een rijmprent ontvangt. Dit gebeurde tijdens de receptie die op 24 maart j.l. gehouden werd ter gelegenheid van het afscheid van Frans Piët bij De Spaarnestad. Op de prent zijn in kleur twee korte beeldverhalen met onderschriften afgedrukt. In het eerste verhaaltje speelt een zekere sterke Hubert, die graag in 't café zit, de hoofdrol; het tweede vertelt over ene kleine Frans, die zeer matig is en alleen maar water drinkt. De prent is er één uit een serie met een moraliserend karakter, oorspronkelijk bedoeld voor kinderen; de prenten zijn gedrukt in het Franse plaatsje Epinal.
Vele Sjors en Sjimmie-liefhebbers waren op de receptie in Treslong, Hillegom aanwezig om Frans Piët de hand te drukken en om de tentoonstelling te bekijken die een beeld gaf van de ontwikkeling van de Sjors en Sjimmie-figuren en ook ander tekenwerk van de heer Piët te zien gaf.
De tentoonstelling werd geopend door de heer Frankfurther, uit wiens toespraak wij hier het volgende citeren:
„Alleen de meest harteloze ouders noemen hun zoon George. Harteloos, omdat niemand die die naam hoort, aan hun zoon denkt maar aan Sjors van de Rebellenclub. Voornamelijk door toedoen van het jeugdweekblad Sjors kan men in Nederland niet aan een rebellenclub denken en daarbij Sjors vergeten. Waar niet mee gezegd wil zijn dat er tegenwoordig geen andere rebellenclubs in dit land opereren. Maar die heten dan anders."
Voorts vertelde de heer Frankfurther dat Frans Piët nog geen enkel evenement van Het Stripschap heeft gemist, en dat hij tijdens de tweede dag van het beeldverhaal, afgelopen najaar in Zwolle, een stelling heeft verdedigd, waarin hij het wenselijk oordeelt „dat het grote publiek op tentoonstellingen kennis maakt met het **originele** werk, omdat er bij de reproduktie zoveel kernachtigs verloren gaat".
Uit bewondering voor deze grote en bescheiden striptekenaar en ter gelegenheid van zijn afscheid hebben wij het boekje in dit meinummer van Stripschrift gewijd aan Sjors en Sjimmie. Behalve een artikel over ontstaan en geschiedenis van deze populaire stripfiguren vindt u hierin 26 pagina's Sjors en Sjimmie-gags.

Tijdschrift voor striplezers
Nummer 17

Uitgegeven door
N.V. Drukkerij Levisson voor

het stripschap

Nederlands centrum voor belangstellenden in strips, goedgekeurd bij Koninklijk Besluit van 30 september 1968.
Doel: de waardering bevorderen voor strips in het algemeen en Nederlandse strips in het bijzonder.

Adres van redactie en administratie:
De Bruyn Kopsstraat 10, Rijswijk, telefoon (070) 90 87 80

Redactieraad voor dit nummer:
P. Hans Frankfurther
F. de Graaf
R. van de Kamer
R. Richard

Eindredactie:
Nettie Hagens

Verantwoordelijk redacteur:
Frits de Winter

Vormgeving:
Nico Buis

Verschijnt twaalf maal per jaar

Te verkrijgen
- d.m.v. lidmaatschap Stripschap à *f* 18,—
- via abonnement à *f* 15,—
- in de losse verkoop à *f* 2,25

SUMMARY
The booklet in this May-issue of „Stripschrift" is dedicated to the Dutch cartoonist Frans Piët, famous for his „Sjors and Sjimmie". In the booklet you will find the history of these two comic-strip-figures as well as 26 pages of Sjors and Sjimmie-gags.
Furthermore an article about the history of the animated cartoon, and an interview with Theo van den Boogaard, a very modern and progressive Dutch strip artist.
On the back-page part of a war-picture-book, that was published on the occasion of Holland's liberation from the Germans in 1945.

TEKENFILMS- NAUWE VERWANTSCHAP MET HET STRIPVERHAAL

De allereerste pogingen van de mens om het effect van bewegen onder te brengen in tekeningen, grijpt terug naar de tijd van de holenmens die afbeeldingen van dieren in de wanden van hun grotten aanbrachten. Een dier dat liep kreeg gewoon een aantal poten extra, waardoor inderdaad een soort beweging werd gesuggereerd. Maar de beschaving zette zich voort en de Egyptenaren tekenden op hun muren een worstelwedstrijd in verschillende stadia, zodat men van afbeelding naar afbeelding kijkend het verloop en de handelingen van de strijd kon volgen.
De film van vandaag de dag vond zijn oorsprong in tekeningen, voordat de fotografie in de praktijk bruikbaar werd. De apparaten uit die tijd werden beschouwd als iets geheel nieuws, en hoewel nooit verder tot ontwikkeling gebracht werden, hebben ze de vraag naar en de gedachte aan bewegende films doen toenemen.
De Phenakistoscope was zo'n toestel, uitgevonden door Joseph Plateau in het begin van de 19de eeuw. Het toestel bestond uit twee schijven bovenop een stok. Op de ene schijf was een serie van 14 tekeningen achter elkaar aangebracht, terwijl de andere schijf een serie gleuven had. Wanneer men door de sleuven keek en de beide schijven liet draaien kreeg men inderdaad de indruk dat de figuren op de tekeningen bewogen.
In de Wheel of the Devil, uitgevonden door William Horner in 1834, was dit zelfde systeem toegepast op een ondiepe cilinder.
Verder was er de Zoetrope, gemaakt door Desvignes in 1860. Dit was een laag trommel-vormig apparaat, waarin stroken met tekeningen van eenvoudige handelingen zoals van een kind dat touwtje springt of van een man die water pompt, verwisseld konden worden, zodat men een verscheidenheid van korte voorstellingen te zien kreeg.
De eerste die een poging ondernam om een serie actietekeningen op een doek te projecteren was de Fransman Emile Reynoud in 1877. Met behulp van koolspitslampen, spiegels en draaiende trommels waarin gekleurde plaatjes zaten, gaf hij menige succesvolle voorstelling die 15 minuten duurde en begeleid werd door sfeervolle achtergrondmuziek.
Dit zijn maar een paar van de pioniers die hun tijd en werk spenderen aan de eerste stadia van deze kunst. De eerste, echte tekenfilm werd in 1906 gemaakt door J. Stuart Blackton voor Vitagraph. De film bleek erg in trek bij het publiek. Vele tekenaars in Amerika en Europa begonnen zich op dit werk toe te leggen. Het waren er zelfs zo veel, dat een nauwkeurige lijst van hun produkten niet te maken is.

Felix the Cat van de Amerikaan Pat Sullivan, eerste dierfiguur van tekenfilmseries uit de jaren dertig.

Windsor McCay van de New York Journal maakte in 1911 een tekenfilm van zijn krantefiguurtje Little Nemo., gevolgd door zijn Mosquito-film en Gertie, de Dinosaurus, waarvan hij een vaudeville maakte en waarmee hij door het land trok, terwijl hij er een uitleg bij gaf van de techniek. McCay werd beroemd door zijn nauwkeurig en gedetailleerd werk en het publiek was verbaasd over het aantal tekeningen dat voor een tekenfilm nodig was. Later is hij 22 maanden bezig geweest met de film The Sinking of the Lusitania, waarvoor 25.000 tekeningen nodig waren.
J. R. Bray heeft een aantal systemen uitgedacht bij het maken van tekenfilms, waarvoor hij patent heeft gekrege. Zo zat hij altijd met het probleem van het in register houden van de tekeningen die hij maakte en het op dezelfde wijze in register brengen van tekeningen als ze werden gefotografeerd. Bray was een van de eersten die tijd en werk bespaarden door een achtergrondtekening te maken en de actietekeningen afwisselend tegen deze achtergrond te fotograferen.
Alec Cruickshank, een afstammeling van de bekende Engelse caricaturist fotografeerde zijn eerste tekenfilm buiten, tegen de schoorsteen van zijn studio. Samen met zijn assistent leverde hij strijd tegen de wind, de rook, mist en het afnemende daglicht.
Als register-hulpmiddel gebruikte hij de hoeken van de schoorsteenstenen.
Earl Hurd, een andere cartoonist,

'Un drame chez les Fantoches (1908) van de Franse tekenfilmpionier Emile Cohl.

verkreeg patent op verscheidene apparaten. Als een van de eersten gebruikte hij transparant celluloid voor zijn actietekeningen, terwijl hij ze opvulde met ondoorzichtige verf en ze zo tegen iedere getekende of geverfde achtergrond kon fotograferen. Zijn populairste serie was Bobby Bumps.
Max Fleischer was bekend door zijn serie Out of the Inkwell. Zijn geesteskind was de clown Koko. Grondig gerepeteerde bewegingen van een echte acteur werden in hoofdlijnen op papier gezet, daarna werden ze ingekleurd, iets veranderd en Koko was geboren.
Verder was daar nog Raoul Barre, een groot kunstenaar, die naar het realisme streefde in de bewegingen; en Bill Nolan, die als een van de eersten gebruik maakte van een overdreven „rubberachtige" vloeiende beweging en ook als eerste de panorama-achtergrond toepaste . . . . . een lange tekening die met verschillende snelheden onder de camera voortbewogen kon worden, terwijl de actietekeningen in het centrum van het doek bleven. Dit gaf het effect dat de optredende figuren liepen of renden.
Na 1915 werden bijna alle tekenfilms in serie vervaardigd. Het publiek beschouwde het beslist als iets geheel nieuws. Zelfs de manier van spreken was boeiender. Als een getekende held zijn lippen bewoog, verscheen er boven hem een „balloon", met de tekst die hij sprak, net als in krantestrips.

The sleeping beauty (1958), hoofdtekenfilm van Walt Disney.

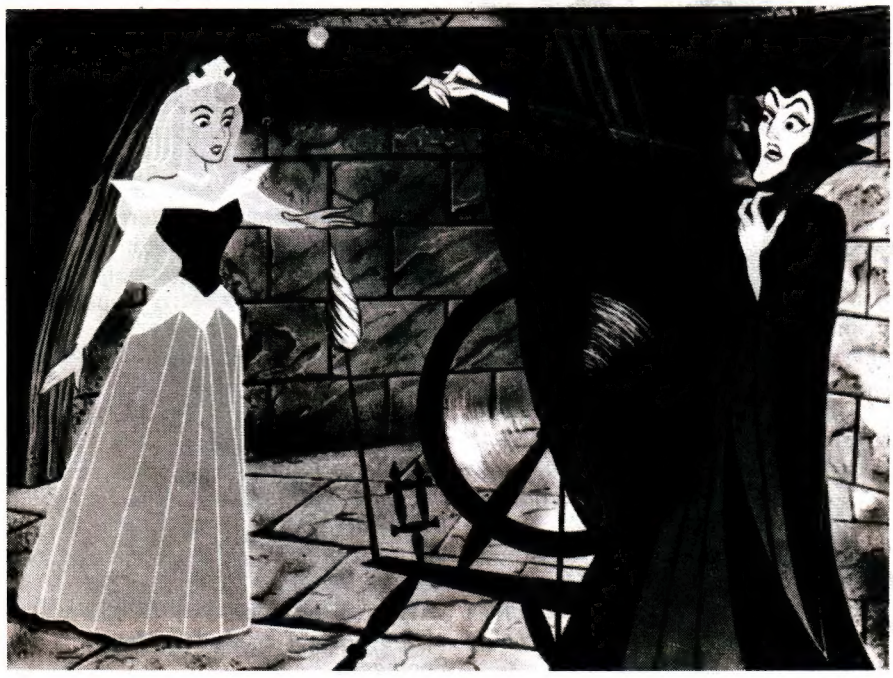

In tegenstelling tot de algemene opinie waren de eerste tekenfilms niet stijf in hun beweging en niet slecht getekend. Vele eerste klas tekenaars werden tot deze vorm van kunst aangetrokken, maar het gebrek aan voldoende honorering deed ze geleidelijk aan terugkeren tot de meer lucratieve kunstvormen.
In het begin van de twintiger jaren ging het nieuwtje van de tekenfilms er een beetje af. Er was een zekere eentonigheid ontstaan die grotendeels te wijten was aan de goedkope kwantiteitsprodukties. De tekenfilms schenen niet langer bezield te zijn en ze werden een betrekkelijk onbelangrijk deel van de filmindustrie.
Walt Disney begon met het maken van tekenfilms in 1921 in Kansas City. Enige jaren later was hij samen met zijn broer Roy in Hollywood.

6 Hij stelde zich niet tevreden met het volgen van de algemene trend en maakte zijn Alice-tekenfilms, waarin hij de getekende actie combineerde met de echte.
Toen in 1928 het geluid zijn intrede deed in de filmindustrie kwam Mickey Mouse als eerste pionier op dit nieuwe gebied. In korte tijd maakte het enthousiasme van het publiek hem tot de populairste held van het witte doek. En de echte acteurs konden niet op tegen het aantal bezoekers dat Mickey Mouse trok.

Vragen

De vraag die het meest gesteld wordt met betrekking tot tekenfilms is: kan er geen manier uitgevonden worden om tekeningen in grote hoeveelheden te produceren, zodat de tekenaars niet meer duizenden en duizenden tekeningen met de hand moeten maken?
Het antwoord is nogal duidelijk.
Er bestaat geen kortere manier om het effect van beweging in een tekenfilm te brengen. Naarmate de kwaliteit van deze kunstvorm beter wordt, neemt het aantal benodigde tekeningen toe. De kosten van een tekenfilm in kleuren en met geluid zijn 30 keer zo groot als de kosten die nodig waren voor een zwart/wit tekenfilm van dezelfde lengte in de tijd van de stomme film.
De volgende vraag luidt meestal: hoe laat men de stemmen, de muziek en de andere geluiden gelijk lopen met de handelingen op het scherm?
Nadat vele primitieve en vaak onnauwkeurige methoden waren uitgeprobeerd, kwamen de regisseurs tot de volgende conclusie:
A. Alle geluiden worden eerst vastgelegd op film.
B. De film wordt ontwikkeld, waardoor de geluiden zichtbaar worden — lange stroken met wisselend zwarte, grijze en witte lijnen.
C. Een expert laat de film onder een vergrotende lens heen en weer lopen, leest de geluiden af en luistert ernaar door een koptelefoon. Iedere toon brengt hij in kaart op een afgemeten stuk papier. Zo leert hij de lengte van iedere gesproken lettergreep, de afstand tussen de muziekmaten en de juiste tijden van ieder geluid.
D. Als deze zorgvuldige berekende kaart met tekens en notities die iedere lettergreep en ieder geluid aangeven, gereed is, wordt hij aan de tekenaar doorgegeven die de timing in filmdelen leest. (Alle films worden vandaag de dag gefotografeerd en geprojecteerd met een standaard snelheid van 24 filmdelen ofte wel 45 cm per seconde).
E. Door deze metingen te bestuderen kan de tekenaar zijn tekeningen overeenkomstig de timing nummeren. (Als er 10 filmdelen nodig zijn om het aanraken van de grond van lopende voeten te registreren, zijn er ook 10 tekeningen van een stap nodig.)
Na de intrede van het geluid in de filmindustrie kwam de kleur. Flowers and Trees (1932) was de eerste Silly Symphony die door Disney geproduceerd werd in Technicolor.

Donald Duck, zoals hij er omstreeks 1935 uitzag.

Toen kwam de film Three Little Pigs in 1934 en het werd de beste korte film van dat jaar.
De volgende grote stap was Snow White, een tekenfilm met de lengte van een hoofdfilm. Het publiek accepteerde de film onmiddellijk en zo werden hoofdtekenfilms een blijvertje. De Academy of Motion Pictures verleende Walt Disney een speciale beloning voor deze film, een normale Oscar voor Sneeuwitje en 7 kleine Oscars voor de dwergen.
In recente films wordt steeds meer gebruik gemaakt van de combinatie echte acteurs en getekende acteurs. Een groot succes op dit gebied was Disney's Song of the South, een film waarin de tekenfilmtechniek op uitstekende wijze werd toegepast in de klassieke Uncle Remus Stories.
Van jaar tot jaar schrijdt de filmtechniek voort. Bekwame kunstenaars van alle soorten worden in de industrie opgenomen. De camera- en belichtingstechnieken verbeteren voortdurend. Nieuwe doeken en nieuwe formaten van het doek worden gebruikt. Het geluid wordt geperfectioneerd.
De film Fantasia betekende een definitieve stap voorwaarts door de combinatie van bijzonder fijn tekenwerk en klassieke muziek, die over de hele wereld de mensen aansprak in een taal die geen vertaling behoefde.
Noot: delen uit deze tekst zijn overgenomen uit een artikel van Earl Theisen gepubliceerd in het Journal of the Society of Motion Picture Engineers.

Een scène uit de Walt Disney-produktie 'The Jungle Book', 1965.

STRIPS EN DE BEVRIJDING

Het is onvermijdelijk dat in het meinummer van een tijdschrift aandacht wordt besteed aan de bevrijding. Vooral wanneer het, zoals dit jaar het geval is, 25 jaar geleden is dat „ons land uit lijden ontzet" werd. Dit laatste staat te lezen op het omslag van het Oologs-prentenboek, kort na de bevrijding verschenen bij Kompas in Den Haag.
In dit, mét omslag 20 pagina's tellende, boekje wordt in kostelijke tekeningetjes verteld over het niet zo kostelijke onderwerp van de Tweede Wereldoorlog. In de vorm van een stripverhaal wordt door een zekere Ton van Tast de bezetting door de Duitsers, het lijden van de Nederlandse bevolking en tenslotte de bevrijding uitgebeeld.
Op de achterpagina van dit nummer van Stripschrift staat een pagina uit dit boekje, dat *f* 1,25 kostte, afgedrukt.
Waarom wij deze maand de kleur oranje kozen behoeft uiteraard geen betoog.

NIEUWS van de stripmarkt

Twaalf jaar geleden stond **De Scheepsjongens van Bontekoe** als zwart-wit dagstrip in 270 afleveringen in Het Vrije Volk, tóen nog grootste krant van Nederland. Verslaggever Hans Jacobs (inmiddels naar Achter het Nieuws verhuisd) bewerkte Fabricius' classic tot balloonteksten en Piet Wijn leverde het tekenwerk.
Intussen vertelt Coen Flink, zeker nog tot eind augustus bijna iedere avond waarop de NCRV aan televisie mag doen, een brokje wederwaardigheden van Hajo en Padde, zodat het geen verbazing hoeft te wekken dat ook de strip opnieuw van stal is gehaald. Het resultaat werd een fraai, thans ingeklemd stripalbum waar de Nederlandse Rotogravure Mij. in Italië 35.000 exemplaren van liet drukken, die sedert maart als nummer 3 in de serie Televisiefavorieten voor *f* 2,25 per stuk te koop zijn — een boekje om meteen wat méér exemplaren van „in te slaan"!
Helaas staat de naam van de tekenaar er (weer) niet in en zijn er 14 afleveringen bij ingeschoten — of dat katerntje er niet af had gekund . . . Terzijde: wie

De voorpagina van 'De scheepsjongens van Bontekoe'.

Voor de laatste maal TV-2000.

zich mocht afvragen waar die Televisiefavorieten nu ineens weer vandaan komen zou het opgevallen kunnen zijn dat het stripweekblad TV2000 op 27 december terecht de laatste adem uitblies. En heus niet voornamelijk — zoals uitgever en redactie beweren — omdat er een einde is gekomen aan de avonturen van de Thunderbirds. Pikante noot: in dat afscheidsnummer lazen we dat lady Penelope ook in het nieuwe jaar zoveel mogelijk elke brief persoonlijk zal beantwoorden en de beste ervan in het blad zal zetten. Televisiefavorieten nu zijn de (maandelijkse) opvolgers van TV2000 geworden. Het ziet er niet naar uit dat er ooit wéér een opus van eigen bodem in zal worden opgenomen.

Het is bij een zo oorspronkelijk tekenaar en schrijver als Töpffer weergaloos eigenaardig, dat niemand in Nederland na het grote succes van Prikkebeen op het idee kwam, één van zijn andere albums uit te geven, te meer daar Töpffer het uitstekend zonder de overigens innemende hulp van J. J. A. Gouverneur kan stellen en **de** grondlegger is van het heden ten dage zo in zwang zijnde beeldverhaal, daarin zelfs door een Krazy Kat of a little Nemo in Slumberland niet overtroffen — dat schrijft Gerrit Komrij achter in de door hem voor Meulenhoff vertaalde **Reizen en avonturen van Doctor Festus** (8,90). Van dit werk verschenen in 1840 zowel een stripversie met 210 tekeningen (waar nu 19 van zijn

Toen mijnheer Apogeum hen, niet één uitgezonderd, op de sporten zag staan, gaf hij de ladder een trap, waarop de achtentwintig bezoldigde waarnemers neervielen, met hun rug tussen de bloemkool en de ladder op hun buik.

Een tekening uit 'Reizen en avonturen van doctor Festus'.

gereproduceerd) als een daarop gebaseerde romanversie (waarop de de vertaling werd gebaseerd) met zes op groter formaat uitgewerkte prenten, die echter het snelle en geïmproviseerde missen dat juist de stripprenten hier eigen karakter geeft. Meulenhoff-redacteur Th. A. Sontrop schrijft ons dat zijn uitgeverij „ook al om het prohibitieve oblongformaat" van de stripversie heeft afgezien. Waar hem dat prohibitieve dan wel in mag zitten, is ons niet duidelijk, en Meulenhoff klaarblijkelijk evenmin. De heer Sontrop kondigt althans aan dat in de nabije toekomst waarschijnlijk toch de Töpfferstrips Monsieur Jabot en L' object aimé zullen uitkomen. Onder de Franse tekst in de tekeningen komt dan een Nederlandse vertaling, hopelijk opnieuw van Komrij.

De enquête die door onze redactie onder de lezers van Stripschrift is gehouden, wees onder meer uit, dat velen graag zouden zien dat het gebied dat ons blad bestrijkt wat verbreed zou worden. In het bijzonder kwam de wens naar voren aan de cartoons en de tekenfilm in Stripschrift enige aandacht te schenken.
Aan het eerstgenoemde verlangen hopen wij binnenkort te kunnen voldoen. De tweede wens gaat in dit nummer al in vervulling, met de opneming van een artikel over de geschiedenis van de tekenfilm.

DIALOOGJE UIT ALOHA

De tekenende tolkien

Zelf heb ik haar, dat precies de kleur heeft van Erics haar: niet helemaal rood, maar licht koperkleurig, zoals op de nieuwgetekende omslagen van de drie herdrukdeeltjes goed te zien is. Daar komt bij dat ik het al jaren ongeveer hetzelfde draag en dat de natuur ook bij mij ter hoogte van de oren een soort golf heeft ingelast.
Het verschil met Eric is dat ik brildragend ben en over het algemeen minder wilskrachtige gelaatstrekken heb.

Wim Noordhoek

Rode eksibitionist

Net zoals jij niet kon nalaten het lezerspubliek van Aloha op de hoogte te stellen van de volkomen oninteressante vage gelijkenis van jou met Eric de Noordman, kan ik het niet laten je dit in dezelfde krant te schrijven: Zelfs al droeg je geen bril, waren je gelaatstrekken wilskrachtiger en had je haar dezelfde kleur als dat van Eric (je hebt volgens mij namelijk wel degelijk rood haar en Eric meer blond), er is maar één Wim Noordhoek en er is maar één Eric de Noorman (en dat is een stripfiguur en dus een verzinsel).

Carel van Zweden

10-14 MEI IN LONDEN

„First ever International Cartoon Convention"

Onder auspiciën van de British Cartoonists' Association (voorzitter Carl Giles) zullen begin mei in Londen enige honderden „editorial cartoonists" uit de Verenigde Staten, Canada, Nieuw-Zeeland, Polen, Japan en natuurlijk uit Engeland hun werk, hun visies en hun gemeenschappelijke problemen bespreken.
Ze zullen door premier Harold Wilson worden verwelkomd, Punch zorgt voor een „International Exhibition of Humour", in de National Portrait Gallery komt een tentoonstelling van Britse dagbladcartoons en ook de Amerikanen zullen hun werk laten zien. Trouwens: ook de Association of American Editorial Cartoonists houdt die week in Londen zijn jaarvergadering. Het ziet ernaar uit dat het daar een dolle boel gaat worden.
Wie er naar toe wil, wende zich tot Keith Mackenzie, 28 Ladbroke Grove, London W II. Deelneming

Deze cartoon sierde de uitnodiging voor de 'Cartoon Convention'.

kóst wel iets: $ 60 voor tekenaars, $ 25 voor hun dames. Voor een verslagje houdt de redactie van Stripschrift zich minzaam aanbevolen.

LEUTERLUSSIES

In De Havenloods, nieuwsblad voor Rotterdam en omstreken, met een totale oplaag van rond de 250.000 exemplaren, verschijnt sinds half maart de strip „De Viege Nazels" van Studio Wapper.

Begin maart promoveerde ir. Jeroen De Goeij aan de TH in Delft.
Eén van zijn stellingen: de figuur van professor Prlwijtzkofsky wekt bij de lezers — en met name bij de oplettende lezers — ten onrechte de indruk dat de chemicus een solitair opererend en maatschappelijk ongeëngageerd persoon zou zijn. Deze en soortgelijke voorstellingen oefenen een negatieve invloed uit op de keuze van de chemie als studierichting.

Sinds jaar en dag brengt Gebr. Spanjersberg NV in Rotterdam allerlei prentbriefkaarten in omloop. Men zal zich herinneren dat daar enige jaren geleden ook Bommelkaarten bij waren die voor een kwartje per stuk bij kantoorboekhandelaren te koop lagen. Het stemt tot nadenken dat deze kaarten thans als series-van-acht in een doorzichtig hoesje voor *f* 0,50 onder meer in de grote warenhuizen worden opgeruimd.
In beurstermen is de koers met 75 punten gedaald. Dit stemt te meer tot nadenken wanneer men een vergelijking maakt met ándere hoesjes: voor evenveel Mickey Mouse-kaarten of Donald Duckkaarten moet men altijd nog *f* 0,95 neertellen.
En voor dat bedrag krijgt men zelfs niet meer dan vijf Paulus de Boskabouterkaarten, Fabeltjeskrant-kaarten, Pipo de Clownkaarten of Swiebertjekaarten. Als dát geen graadmeter is . . .

Die wilden Kerle aus Comic-land

is de titel van een rubriek over „die schönste und abenteuerlichste Comics von gestern und morgen" in het Duitse maandblad Underground (voor *f* 2,— bij ILA's of anders: Hebelstrasse 11, Frankfurt M).
Lutz Reinecke en Peter Riley begonnen in het februarinummer van vier pagina's over zestien figuren, van Tarzan tot en met Spiderman. Volgens hen heeft **Picasso** maar van een ding spijt: dat hij in zijn leven nog nooit een strip heeft getekend. (Maar wat niet is kan komen — ook in ánder opzicht gedraagt Picasso zich nog jeugdig — Red.)

KUNT U ONS HELPEN?

In verband met een eventueel te publiceren artikel over Tori en Piwo, het houten paard, zou de redactie van Stripschrift graag gegevens over deze stripfiguren ontvangen. Kunt u ons helpen?

VIJF PLUS VIJF IS VIJF . . .

. . . althans volgens de Stripschrift-redactie. Vijf afleveringen van Pogo in het maartnummer plus nog eens vijf in het nummer van april levert een totaal op van . . . vijf. Tsja de redactie was kennelijk zo kapot van de maartse avonturen dat ze het nodig vond deze nog een keer, maar dan in een ander kleurtje, af te drukken. We hopen dat u de tweede keer weer net zo genoten heeft. Anders, sorry hoor!

NIEUWS van de stripmarkt

De beeldroman! Een schrik voor me. En voor de ontwikkeling én voor de smaak van de jonge lezers een gevaarlijk snoepgoed. M.i. kan de goede strip, waarin de tekst dominerend is, er nog net mee door. Ik ging me er twee keer aan te buiten. Voor de oorlog in de toenmalige „standaard" (In de Soete Suikerbol), na de oorlog in „Trouw" (In de Gouden Gaper) — dat schreef de 80-jarige W. G. van de Hulst Sr. ons nu tien jaar geleden. Zijn vader stierf toen Willem nog maar zeven jaar oud was en zijn zusje twee.

Willem werd onderwijzer in Utrecht-Zuid, later hoofd aan dezelfde school. Zijn eerste pennevruchten waren een paar „zware" schetsen die tot zijn grote vreugde geplaatst werden. Dat gaf moed voor een volgend experiment: een jongensboek. Het heette Willem Wijcherts en droeg nog een pseudoniem. Een jaar later werd er een wedstrijd voor kinderboeken uitgeschreven. Willem schreef Ouwe Bram en Van een klein meisje en een grote klok. Beide boeken werden bekroond en in 1909 uitgegeven, nu onder zijn eigen naam. Toen lag de weg open.

Callenbach in Nijkerk komt de eer toe, **In de Soete Suikerbol** opnieuw in omloop te hebben gebracht: zoals men weet vormen de eerste drie delen van deze klassieke Nederlandse strip een reeks die van een goede, vrolijke bakker en zijn lastige vrouw vertelt en van hun reis naar het Noorderland, hun moeilijke dagen daar en hun behouden thuiskeer. De delen 4 tot en met 7 brengen nieuwe avonturen van het bakkerspaar, van hun knechtje Louw, van het prinsje, van Rooie Hannes en van al die anderen. Het binnenwerk heeft Callenbach gefotografeerd uit de editie van De standaard, maar de omslag werd zonder enig stijlgevoel „gemoderniseerd" en laat een soort tv-kader zien. Een televisiebewerking van de verhalen zou trouwens niet eens zo'n gek idee zijn.

Kostten de boeken ééns *f* 2,25 per stuk — nú is dat *f* 4,90 geworden, maar van de delen 1, 2, 3, 5 en 7 krijgt men daarvoor dan ook de 27ste druk en van de delen 4 en 6 zelfs de 28ste. Men kan slechts hopen dat het oeuvre van vader en zoon Van de Hulst weer zo zeer in de smaak zal vallen dat ook In de Goude Gaper opnieuw het licht zal zien.

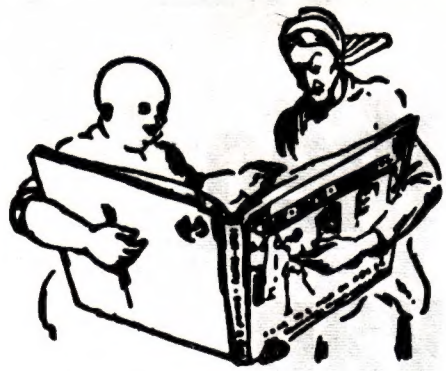

Uit deel 5 van 'In de Soete Suikerbol'.

Wie **De avonturen van Kapitein Rob** per drie avonturen niet voor *f* 6,90 maar voor *f* 5,75 wil kopen, kan dat doen via de Nederlandse Lezerskring — een instelling die nu ook (o.a. in Den Haag) over showrooms beschikt waar men de werken naar believen eerst kan doorbladeren (inlichtingen: Beursstraat 33, Amsterdam).

LEUTERLUSSIES

Vanuit Wiesbaden schrijft ons Hety Schmitt-Maass namens de **Hessische Kultusminister** dat er in de 8e klas (untertertia), als onderdeel van „Umgang mit der Literatur", ook strips worden behandeld.

Dat staat in het nieuwe leerplan voor het vak Duits, zoals dit op 12 juni 1969 bij wijze van proef is ingevoerd. Daarbij gaat het erom dat men zich met de strips „kritisch auseinandersetzt". Dat weet u dan weer.

Hoe eindeloos veel strips er op onze aarde worden geproduceerd realiseer je je weer eens, wanneer je de laatstverschenen **Syndicate Directory** doorkijkt waar een Amerikaanse redacteur, die zijn lezers eens iets ànders wil voorzetten, kan uitkiezen: afgezien van honderden „panels" en (al dan niet editorial) „cartoons" staan er maar liefst 273 „comics" in.

Daarbij Piloot Storm en Professor Pi wier belangen vanuit Montreal worden behartigd. Waarom niet eindeloos veel méér Nederlandse strips?!

In HP magazine van 27 maart vervolgt W. F. Hermans zijn tirade over **Koning Holleweinreb** en diens aanbidders Aad Nuis en Renate Rubinstein die hij als **Prikkebeen en zuster Ursula** rusteloos laat rondrijven in een oceaan vol leugens.

Of het ook weer Kerstmis 1970 moest worden vóór de grote tekenfilm in kleuren **Kuifje en de Zonnetempel** ons land zou hebben bereikt, vroegen wij ons af in Stripschrift 14. En ziet: sedert Koninginnedag 1970 kan de jeugd van 7 tot 77 jaar al in Cineac RB en Rialto in Amsterdam en in Chicago in Eindhoven terecht. Is dat niet wonderbaar?

NU ABONNEREN: VIER BOEKJES VOOR EEN RIKS!

Als u zich nu opgeeft als abonnee van Stripschrift ontvangt u de boekjes uit de eerste vier nummers tegen de gereduceerde prijs van in totaal *f* 2,50.
De boekjes bevatten de volgende verhalen: Tom Poes en het monster van de holle weg, De terugkeer van Aram, het eerste Kraaienhoveverhaal, en Koning Hollewijn en de mensenhater.
Wanneer u *f* 17,50 overmaakt op giro 15412 t.n.v. Drukkerij Levisson, De Bruyn Kopsstraat 10, Rijswijk (ZH), noteren wij u als abonnee en sturen wij u de genoemde boekjes. Wilt u s.v.p. op uw girokaart vermelden 'abonnement Stripschrift plus 4 boekjes'.

theo van den boogaard

„Ik zie gewoon erg graag, dat de verhoudingen tussen de mensen wat beter gaan, dat ze elkaar wat beter gaan accepteren; en daarom moet ik ook constant tegen die moraal aanschoppen."
Zo omschrijft Theo van den Boogaard, 21 jaar, de bedoelingen die hij heeft met zijn strip „Ans en Hans krijgen de kans", die in Aloha (en voorheen Hitweek en Witheet) in Chick (Joop Wilhelmus' sex-blad) verschijnt.
Toen hij op de Middelbare School zat (gymnasium alpha), tekende hij al voor Hitweek: „Ik heb me wel een week lang kapotgestaard op dat blaadje; het was voor mij zó nieuw, er stond zomaar van alles in. Ik heb die tekeningen ingestuurd en ze werden inderdaad geplaatst."
Toen hij in de 4de klas zat, 15 jaar oud, tekende hij een strip: „Mark, boter bij de vis", dat bij uitgeverij „De Kennemer" werd uitgegeven en door huis-aan-huis verkoop aan de klant gebracht werd.
Onder zijn schooltijd deed hij ook aan toneelspelen; hij speelde verschillende rollen in schoolvoorstellingen (o.a. in „De Klucht van de Koe").
Toen Theo van school kwam ging hij door met tekenen, o.a. voor Hitweek/Aloha, en verdiende daar zijn brood mee:
„Toen ik van school kwam heb ik gezocht wat mijn rol was; dat zie je gewoon graag, wat je rol is; dat gaat zich vanuit je voorstelling allemaal vormen. Ik kon vroeger nog een opdracht aannemen, waar iemand anders de tekst voor schreef. Nu wil ik iets maken dat van mezelf uitkomt, en daar respons op krijgen; ik krijg erg veel respons op mijn strips, de laatste tijd, dat begon met Witje. Ik wil nog wel eventueel reclame doen, maar dan moet ik wel weten, dat het voor iets is. Ik weet niet of ik nog in staat ben iets van een ander te verkopen. Waar ik nu mee bezig ben is eigenlijk de lezer aan zichzelf te verkopen."
De meeste invloed kreeg Theo van den Boogaard uit de Mad-sector, Mort Drucker e.d. Van de andere tekenaars vindt hij Franquin één van de allergrootsten: „Zijn manier van versimpelen is geweldig: zo eenvoudig, en toch duizend facetten tonend; dat noem ik psychologische tekenkunst. Franquin is uit het heldendom gestapt door Guust te ontwerpen. Zijn personen hebben een duidelijke rol: Guust is ontworpen om Kwabbernoot weg te tekenen; Kwabbernoot is iemand die zich voortdurend zit op te fokken en Guust moet daar niets van hebben."
„Kresse is ook 'n enorme goeie, vooral op tekengebied. Maar Erics blik is nogal gespannen, typisch het Nederlandse mannenbeeld. Erics strijd is eigenlijk de afspiegeling van de wereld die om ons heen bestaat."

Ans en Hans uit Aloha nr. 20.

„Aan het lezen van Tom Poes heb ik me nooit zo kunnen afgeven, het is niet een wereld die me zo boeit. Toonder is wel een goed vakman, als ik z'n prentjes zie."

„In Suske en Wiske zijn de persoonlijke verhoudingen erg goed, tussen Sidonie en Lambik, en tussen Lambik en Jerom etc. Hij act ook veel out wat er gebeurt in alle lagen van de bevolking. Hij kan de relatie leggen tussen waarom het in de politiek misgaat en de verhoudingen zoals alle mensen die tegenover elkaar hebben; daar moet het tenslotte op te herleiden zijn."
Zijn plannen voor de toekomst: „Ik ga voorlopig nog door met „Ans en Hans" en ik wil proberen die strip aan zoveel mogelijk andere bladen kwijt te raken. Ik zou ook graag hebben dat „Ans en Hans" in Margriet of zo komt; het kan me helemaal niet schelen in welke bladen, als ze me maar niet belemmeren in mijn tekeningen."

Er zijn plannen bij de Bezige Bij een boek uit te geven met voornamelijk oud werk van Theo. Ook bij Classics bestaan soortgelijke plannen: „Het meer outgefreakte werk van allerlei Nederlandse

NOU JONGENS, WEES DAN IN IEDER GEVAL MAAR BLIJ MET ELKAAR...
...WANT DAAR BUITEN LUKT DAT VELEN AL HELEMAAL NIET MEER ...
WAT MOT JE VAMME?
KIJK UIT, WAAR JE LOOPT BOERELUL!
LAZER OP!

Een gedeelte uit 'Ans en Hans', Aloha 22.

tekenaars, dat ze niet via de gewone kanalen kwijt kunnen, komt in boekjes, in de vorm van de Mad-pockets ongeveer, bij Classics", Theo van den Bogaards opvattingen zijn de laatste jaren concreter geworden: „Ik kan nu toch echt niet meer gaan werken voor een systeem waar ik in feite tegen ben, dat ik van me af probeer te schrijven en te tekenen. Een tijdje geleden dacht ik dat ik daar misschien nog iets in kon bereiken, dat ik daar misschien enige **power** in kon ontwikkelen; en dat heeft me misschien ook wel geholpen, weet je. Je moet steeds je ene voet in het oude blijven houden, maar liefst je andere voet zoveel mogelijk in de toekomst, en daar geen strijd tussen krijgen."
„Het gevoel vrijer te willen zijn verlangt dat je nieuwe wegen gaat bewandelen; ik wil bepaald ook voor niemand een hek neerzetten, iets afsluiten, ik wil alleen maar nog meer wegen laten bewandelen."

Rob van Eyck

'Witje' uit Hitweek no. 9.

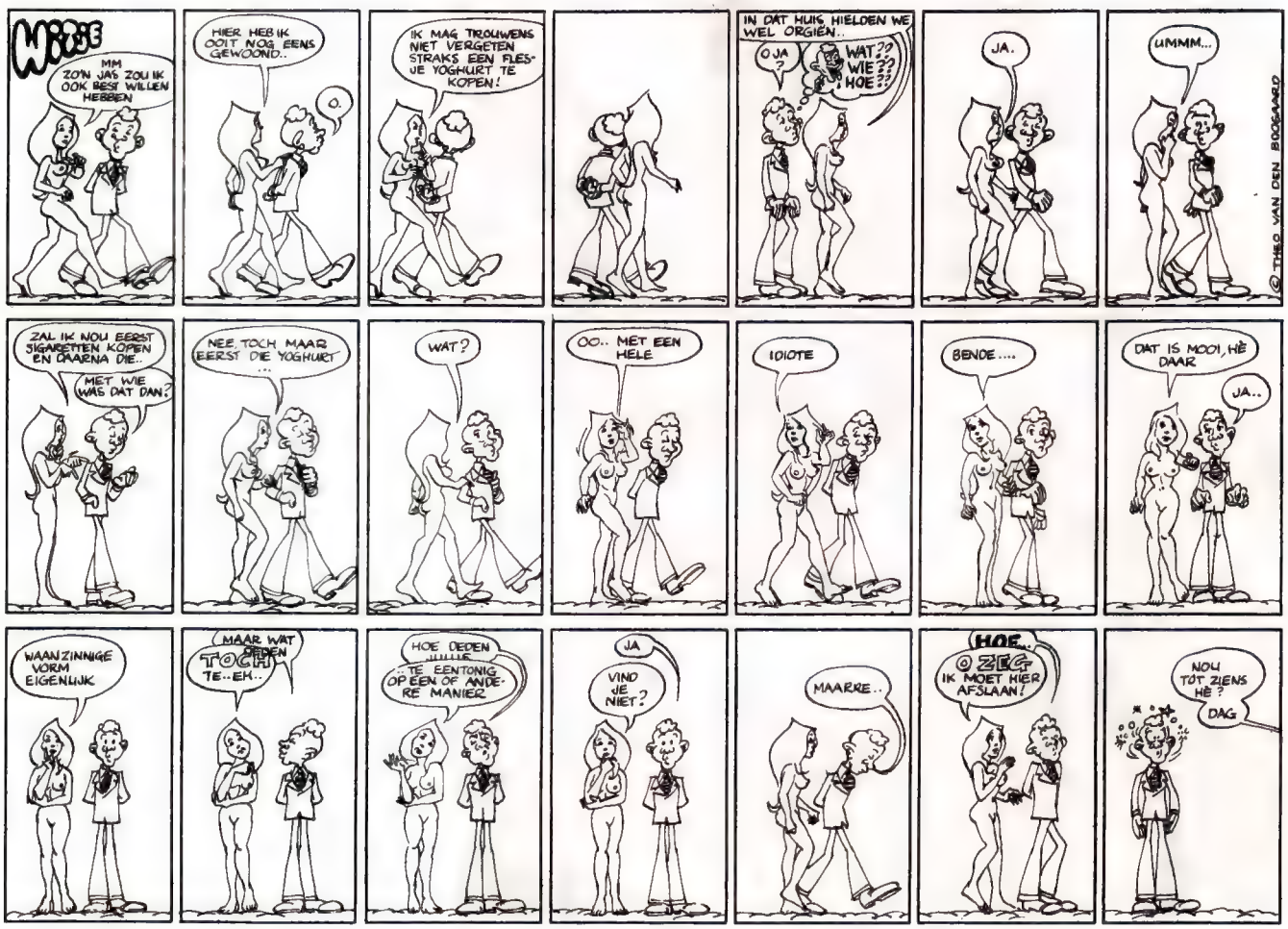
WITJE
MM ZO'N JAS ZOU IK OOK BEST WILLEN HEBBEN
HIER HEB IK OOIT NOG EENS GEWOOND..
IK MAG TROUWENS NIET VERGETEN STRAKS EEN FLES JE YOGHURT TE KOPEN!
IN DAT HUIS HIELDEN WE WEL ORGIEN..
OJA ?
WAT?? WIE?? HOE???
JA.
UMMM...
© THEO VAN DEN BOOGAARD
ZAL IK NOU EERST SIGARETTEN KOPEN EN DAARNA DIE..
MET WIE WAS DAT DAN?
NEE TOCH MAAR EERST DIE YOGHURT ...
WAT?
OO.. MET EEN HELE
IDIOTE
BENDE....
DAT IS MOOI, HÈ DAAR
JA...
WAANZINNIGE VORM EIGENLIJK
MAAR WAT DEDEN TOCH TE..EH..
HOE DEDEN ..TE EENTONIG OP EEN OF ANDERE MANIER
JA
VIND JE NIET?
MAARRE..
HOE.. O ZEG IK MOET HIER AFSLAAN!
NOU TOT ZIENS HÈ ?
DAG

SAKO
en
DE DRAKENEETSTER
AAN DE VOET VAN DE VULKAAN DE ROMMELROOK LEVEN DE LAVA DRAKEN. DEZE GOEDAARDIGE DIEREN TREFT EEN VRESELIJKE PLAAG, WANT VLAKBIJ DE VULKAAN WOONT EEN MEISJE DAT ALTIJD HONGER HEEFT .....
door ERIK TREFFERS & KEES DE VRIES.
AJ, AJ. NU IS OOM PIET OOK AL OPGEGETEN!
WIE ZAL DE VOLGEN DE ZIJN?
WIE KAN ONS REDDEN?
AJA!
DAN VERSCHUNT SAKO.
SOMBERE BOEL HIER, DRAKEN! WAT SCHEELT ERAAN?
AJ, AJ
DE DRAKEN VERTELLEN...
GEEF ME EEN VEER EN EEN STUK VLEES, VANAVOND VIEREN WE FEEST!
AJ, AJ
KIJK UIT HOOR, SAKO!
'T IS EEN DRAAK VAN EEN MEID!
ALS IK DAT VLEES BRAAD, KOMT ZE VAST WEL
!
MMM, DAT RUIKT GOED KLEINE MAN! MAG IK MEE ETEN?
NATUURLIJK GEZELLIG
AAAH!
DAAR KRIJG JE SLAAP VAN
DAN DOEN WE TOCH EEN TUKJE
ZZZ

JE MOET HET WEL SERIEUS AANPAKKEN...

Sako en de drakeneetster, het korte stripverhaal dat op deze pagina's staat afgedrukt, werd speciaal voor Stripschrift getekend en geschreven door Erik Treffers en Kees de Vries uit Rotterdam.

Erik (20) en Kees (23) volgen de dagopleiding aan de Academie voor Beeldende Kunsten, waar ze aan hun derde jaar bezig zijn.

Na het basisjaar kozen ze beiden de afdeling publiciteit, en hun toekomstig beroep zou dus reclame-ontwerper kunnen zijn. Zóu, want Erik wil het liefst cartoonist worden en Kees voelt er wel voor als cartoonist of striptekenaar door het leven te gaan.

Tekenen hebben ze altijd al gedaan, bij voorkeur cartoons. Ze leerden elkaar op de academie kennen en amuseerden zich in de pauzes met het het samen werken aan één tekening, die dan meestal een karikaturaal karakter had.

Hun eerste strip was een sexstrip, die ze vorig jaar maakten in opdracht van een uitgever. Ze tekenden twee verhalen van elk zes pagina's, maar „het was niet wat we zochten". Voor dezelfde uitgeverij verzorgden ze ook boekillustraties en omslagen voor kinderboeken.

Daarna begonnen ze aan een dagstrip, die grotendeels door Kees getekend werd. Een aantal afleveringen ervan stuurden ze naar de Toonder Studio's, maar ze ontvingen een afwijzende brief.

Toen ze de heer Back belden, kregen ze van hem de nodige aanwijzingen; hij had vooral kritiek op de tekst die niet goed in elkaar zat.

Erik: „We zoeken nog steeds iemand die teksten voor ons kan schrijven".

Voor het Rotterdamsch Nieuwsblad maakten ze op verzoek een aantal cartoons over de stad Rotterdam. Zowel van Kees als van Erik werden twee tekeningen gepubliceerd. „Geld hebben we nooit gezien."

Voor de wildwest-balloonstrip, die vervolgens op papier kwam te staan vonden ze inderdaad een tekstschrijver, die er echter al gauw geen tijd meer voor had.

„Je moet het echt serieus aanpakken en dat kan bij ons eigenlijk nog niet. Soms werken we een week hard aan een bepaalde strip, en dan hebben we het de week daarop weer zo druk met werk van de academie dat we hem moeten laten liggen."
Een tijdje geleden hebben ze een ontmoeting gehad met de tekenaar Martin Lodewijk. Voor hem maken ze nu allebei afzonderlijk een korte balloonstrip, die ze hem „ter keuring" zullen voorleggen. Valt zijn oordeel gunstig uit, dan willen ze naar de Geïllustreerde Pers toestappen; ze stellen aan zichzelf de eis dat ze verschillende soorten strips kunnen maken.
Franquin is wel hun favoriete striptekenaar; een Guust-strip hangt bij Kees thuis aan de muur. Wijzend op het gezicht van een in de strip afgebeelde, zeer verschrikt kijkende politieagent: „Zoals die man schrikt, zo schrikt in het normale leven nooit iemand, geweldig!"
Voor Erik is het werk van de tekenaar Don Martin een remedie tegen depressieve buien; van diens getekende grappen geniet hij iedere keer weer opnieuw. Favoriete cartoonisten zijn de Amerikanen Steinberg, Searle en Gahan Wilson. „Steinberg geeft zo'n geweldige parodistische kijk op de maatschappij, dat hij geen cartoonist maar een filosoof genoemd wordt." Ook de Peanuts vinden ze allebei erg fijn; Kees leest verder Kraaienhove, Erik volgt Moem.
Volgens Erik wordt een goede striptekenaar gekenmerkt door zijn ideeën. „Een Toonder en een Schulz hebben werkelijk een geniale gedachtengang. Ideeën zijn belangrijker dan tekentechnische kwaliteiten."
In een speciale opleiding tot striptekenaar geloven ze niet. Ze vinden dat de ervaring in de praktijk moet worden opgedaan en ze zouden best een paar maanden in de Toonder Studio's willen werken. Als er aan de academies ooit eens een opleiding tot striptekenaar zou komen, moet die volgens hen ondergebracht worden bij de publiciteit. „Het is tenslotte een commerciële zaak."
Als ze later ooit cartoonist of striptekenaar worden, dan willen ze van dat soort werk niet hun hele bestaan laten afhangen. „Als je stijl op eén gegeven moment uit raakt, dan zit je. Je moet ook platenhoezen kunnen ontwerpen en boekomslagen kunnen maken."

Nettie Hagens

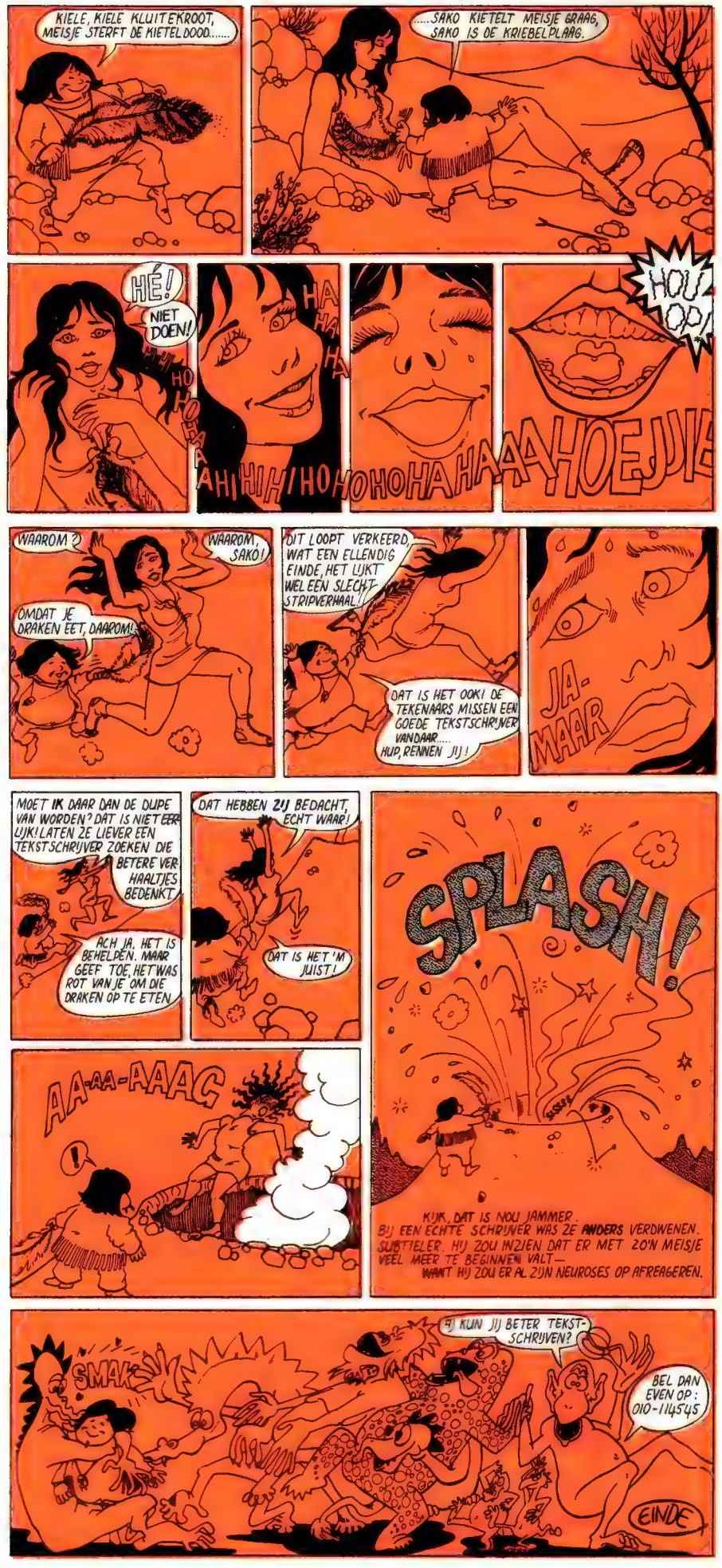
KIELE, KIELE KLUITEKROOT, MEISJE STERFT DE KIETELDOOD.....
.....SAKO KIETELT MEISJE GRAAG, SAKO IS DE KRIEBELPLAAG.
HÉ! NIET DOEN!
HA HA HA
HOHOHOHA
HOU OP!
AHIHIH/HOHOHOHAHAAAHOEJJIE
WAAROM?
WAAROM, SAKO!
OMDAT JE DRAKEN EET, DAAROM!
DIT LOOPT VERKEERD, WAT EEN ELLENDIG EINDE, HET LIJKT WEL EEN SLECHT-STRIPVERHAAL!!
DAT IS HET OOK! DE TEKENAARS MISSEN EEN GOEDE TEKSTSCHRIJVER VANDAAR.... HUP, RENNEN JIJ!
JA-MAAR
MOET IK DAAR DAN DE DUPE VAN WORDEN? DAT IS NIET EERLIJK! LATEN ZE LIEVER EEN TEKSTSCHRIJVER ZOEKEN DIE BETERE VERHAALTJES BEDENKT.
ACH JA, HET IS BEHELPEN. MAAR GEEF TOE, HET WAS ROT VAN JE OM DIE DRAKEN OP TE ETEN.
DAT HEBBEN ZIJ BEDACHT, ECHT WAAR!
DAT IS HET 'M JUIST!
SPLASH!
AA-AA-AAAG
KIJK, DAT IS NOU JAMMER. BIJ EEN ECHTE SCHRIJVER WAS ZE ANDERS VERDWENEN. SUBTIELER. HIJ ZOU INZIEN DAT ER MET ZO'N MEISJE VEEL MEER TE BEGINNEN VALT— WANT HIJ ZOU ER AL ZIJN NEUROSES OP AFREAGEREN.
SMAK!
HI KUN JIJ BETER TEKST-SCHRIJVEN?
BEL DAN EVEN OP: 010-114545
EINDE

POSTSTRIPTUM

U ziet hem hier al staan, de nieuwe kop voor de rubriek „Lezers schrijven ons". Hij sproot voort uit het stripbrein van twee Stripschriftlezers, te weten P. Hermanides uit Amsterdam en P. C. J. F. van Erne uit Tilburg. Reuze bedankt allebei. Ook de overige inzenders van suggesties zijn we erg dankbaar; er was een lezer bij die vond dat we maar de kop „Roependen uit de stripwoestijn" moesten gaan gebruiken, omdat volgens hem de echte stripliefhebber nog steeds een roepende in de woestijn is.
We hopen dan maar dat voor deze „roepende" Stripschrift maandelijks een oase is, en geen fata morgana! Tien lezers lieten ons weten of ze het boekje, dat maandelijks in Stripschrift meegeniet wordt, er wel of niet uithalen. Een van hen laat het rustig zitten, zeven halen het eruit, en twee hebben het tot voor kort uit Stripschrift verwijderd, maar vinden dat dat niet meer nodig is, nu het boekje met ingang van het maartnummer op hetzelfde formaat wordt gebracht als Stripschrift.
De reden waarom wij graag wilden weten is, dat wij overwogen het artikel dat betrekking had op het afgedrukte stripverhaal, in het boekje zelf te publiceren. U heeft intussen kunnen zien dat dit in het aprilnummer al gebeurd is.
We zullen het op deze manier blijven doen, als tenminste de lengte van het desbetreffende verhaal dit toelaat.
Ook de negen wel- en niet-uithaalders danken wij hartelijk voor hun reactie. Op deze pagina publiceren wij een reactie van W. P. Hogendoorn op de strip Leo van der Kruk uit Stripschrift nr. 14. Verder een artikeltje uit de Haagsche Courant van 23 februari, dat onder de kop „Protestrip" verscheen in de rubriek Haagse Toren. Het werd geschreven door Mieke Knijnenburg, die een gesprek had met Leo van der Kruk.

PROTESTRIP

„Want sadisme is een deugd, die wij botvieren op de jeugd. Kom jongens, als vanouds, iedere klap is een streep waard."
Dat laat de 20-jarige Haagse striptekenaar in spé Leo van der Kruk een politieagent zeggen in zijn eerste stripverhaal „Vince, de laatste kunstenaar".
Leo tekent strips, niet om te amuseren, maar om zijn eigen protestmening over te brengen. In de Vince-strip bindt hij de strijd aan met de „semi-figuren", een volkje van namaak-kunstenaars.
Leo, student aan de Vrije Academie: „Ik ben er ruim een jaar geleden mee begonnen, omdat ik zo'n vreselijke hekel had aan dat sfeertje op de academie: zo van de jongen met de langste baard is de grootste kunstenaar."
Hij heeft „Vince" aan Marten Toonder aangeboden: Commercieel en technisch geheel niet verantwoord, was zijn oordeel. Hij wil me wel als schrijver hebben . . .", zegt Leo, „maar ik blijf strips maken, want die communiceren beter. Spelenderwijs komen de bedoelingen over."
Ondanks het „nee" van Toonder heeft hij nu een werkje gepubliceerd. In het Stripschrift van deze maand, waar hij als „beginner" wordt aangekondigd. In „Kom bij het leger, ja gezellig" geeft Leo in 26 beeldjes een parodie op de dienstkeuring. Met als slot een brief aan de gekeurde:
„Wij hebben besloten om u als homo, toch in te delen bij de K.L. afdeling Heldhaftige Homobrigade. Dit korps is speciaal opgericht om de saamhorigheid te verbeteren."
Wapenspreuk van de Homobrigade: geen homo fiel. **Haagsche Courant**

Zelfportret van Leo van der Kruk

Mij moet van het hart dat de geplaatste strip van Theo van der Kruk zijn achternaam alle eer aandoet. God, wat een ellende - werkelijk te gek. Ik ben benieuwd naar hetgeen hij op de academie presteert.
Waarom is zijn strip m.i. slecht (eufemisme):

a. het scenario is te lullig om waar te zijn (dat kan natuurlijk de opzet zijn geweest, maar als debutant lijkt het me wel aardig om eerst eens een redelijk verhaaltje in elkaar te zetten). Het is niet origineel, er zitten geen grappen in, alle subtiliteit ontbreekt en de plot (was die er?) voel je bij de eerste plaatjes.
b. tekentechnisch is het miserabel. Het is niet eens een imitatie van een strip-stijl, er IS helemaal geen stijl. Hij heeft wat met inkt zitten rotzooien. Zelfs al zou dit een stijl zijn, dan moet hij leren de zaak behoorlijk (d.w.z. niet nonchalant) af te werken — geen verschillende dikten van lijnen, niet de ene deurpost recht en de andere kronkelig — niet de ene persoon absurd groot vergeleken bij anderen die op het plaatje staan — áls dan toch perspectief suggereert, het dan ook doen, etc., etc.

Het idee van u om debutanten te laten publiceren is ontzettend goed, maar op deze manier worden er verhaaltjes met „illustraties" uit gestencilde tuindersverenigingsblaadjes afgedrukt — daarvoor is Stripschrift toch te goed. Natuurlijk kan het best een aardige jongen met „ideeën" zijn! Ik besef dat dit allemaal zeer negatief klinkt (die jeugd en zo).

W. P. Hogendoorn, Amsterdam

MEDEDELINGEN VAN HET STRIPSCHAP

Lidmaatschap
U kunt lid worden van Het Stripschap door *f* 18,— over te maken op giro 1513000 t.n.v. de penningmeester van Het Stripschap te Groningen.
Als lid ontvangt u maandelijks Stripschrift, verder een stripmaatschapskaart, adressenlijst en inlichtingenformulier; bovendien wordt u op de hoogte gehouden van alle Stripschapsactiviteiten.
Wilt u meer weten, schrijf dan een briefje aan de Stripschap-secretaris in Amsterdam.

Oude nummers
LET WEL: t/m nr. 7 geldt een andere regeling dan vanaf nr. 8!
Oude nummers van Stripschrift kunt u zolang de voorraad strekt nog bestellen à *f* 2,25, inclusief portokosten, door het verschuldigde bedrag over te maken op het desbetreffende gironummer en duidelijk op de achterkant van de girokaart aan te geven welk(e) nummer(s) u wenst te ontvangen.
Van de Stripschriften t/m nr. 7 zijn nog vooradig de nummers 3, 4/5 en 7. Deze kunt u bestellen via giro 1513000 t.n.v. de penningmeester van Het Stripschap te Groningen.
Alle ná nr. 7 verschenen Stripschriften zijn te verkrijgen via giro 15412 t.n.v. Drukkerij Levisson, Rijswijk ZH.

8/9 IS ÉÉN NUMMER!
De meeste mensen die oude nummers nabestellen, beschouwen 8/9 als twee nummers van Stripschrift; 8/9, de eerste (september 1969) uitgave van Stripschrift-nieuwe-vorm, is echter een gecombineerd nummer. U bent daarvoor dus *f* 2,25 verschuldigd en niet *f* 4,50. Willen alle toekomstige oude-nummer-nabestellers daar s.v.p. aan denken?

Vraag- en antwoordrubriek
Voor leden die met vragen zitten is in Stripschrift een vraag- en antwoordrubriek ingesteld.
Van deze faciliteit, die geheel gratis is, kunnen alleen leden gebruik maken. Uw vragen kunt u sturen aan het redactie-adres.

Documentatiecentrum
Vele leden zijn zo vriendelijk om regelmatig het archief- en documentatiecentrum te voorzien van stripmateriaal van aller soort.
Onze hartelijke dank daarvoor!
Toch is er nog veel meer knipselmateriaal nodig om een enigszins representatief beeld te krijgen van alles wat er in de pers in een bepaalde periode op stripgebied is verschenen.
Mogen wij een beroep op U doen om, als U iets tegenkomt over strips, of misschien reeds lang geleden tegen bent gekomen, hierbij even te denken aan het documentatiecentrum?
Wie weet zit er nieuwswaarde in voor andere stripliefhebbers.
Natuurlijk blijft ook ander materiaal zoals boekjes, puzzles e.d. van harte welkom.

SEX

In een van de komende nummers van Stripschrift wil de redactie uitvoerig aandacht besteden aan de sexstrips. Specialisten op dit terrein die zin hebben aan de totstandkoming van dit nummer mee te werken, worden verzocht zich bij de redactie bekend te maken.

RUILRUBRIEK

Gevraagd:
beeldromans van Lex Brand:
De Moker; de Kat; de Helse Patrouille, enz.

Klaas van der Spoel,
Postbus 545, Groningen

TOM POES/BOMMEL
te ruil aangeboden. Ook enige te koop vanaf *f* 10,—.

Speciaal gevraagd:
KLEINE ZONDAGSVRIEND
BOMMELBODE 10-12
buitenlandse tompoesboeken
Nederlandstalige Indonesische uitgaven
wandplaten
oorlogsbommelvaria

H. R. Mondria,
Tevelingshof 8, Leiden,
tel. (01710) 32 112

Adressen bestuursleden van Het Stripschap
P. Hans Frankfurther, voorzitter
Sloterweg 1212
Amsterdam
R. Richard, secretaris
van Tuyll van Serooskerkenweg 79
Amsterdam
Tel.: (020) 22 02 50.
tot 12.30 uur.
A. C. Nijmeijer, penningmeester,
Eeldersingel 2, Groningen
K. Helderman, adj.-secretaris
Zocherstraat 60 III
Amsterdam
Tel.: (020) 16 82 14, 's avonds
Girorekening: 1513000 t.n.v. de penningmeester van Het Stripschap te Groningen.

LEUTERLUSSIES

'van 29 juni tot 7 juli houdt de Unesco in Parijs een congres over de uitwerking (op zowel jongeren als volwassenen) van het tonen van **geweld** in de media voor massacommunicatie. Henry R. Cassirer schrijft ons dat het niet in de bedoeling ligt om een afzonderlijk agendapunt te maken van strips-als-geweldbron. Hij is er echter van overtuigd dat dit onderwerp wel ter sprake zal komen.

„Vanuit die tijd stamt mijn liefde voor de verhalen van Koning Hollewijn en Tom Poes. Later in mijn tijd in Washington werden die strips altijd opgestuurd. U moet tegen uw hoofdredacteur zeggen dat het een gemis is, dat ik die verhalen niet in het avondblad kan lezen" — Sir Peter Garran, tot voor kort Brits ambassadeur in Nederland, in een vraaggesprek met John H. Wories, weergegeven in Het Parool van 13-12-69.

LAATSTE NIEUWS

Nog tot 10 mei kunt u, vlak over de Duitse grens, in Oberhausen terecht om u te laven aan de grote stripptentoonstelling, die onlangs in Berlijn viel te bewonderen en die — wie weet — ook nog wel eens naar ons land komt.

TOEN DE NOOD HET HOOGST WERD

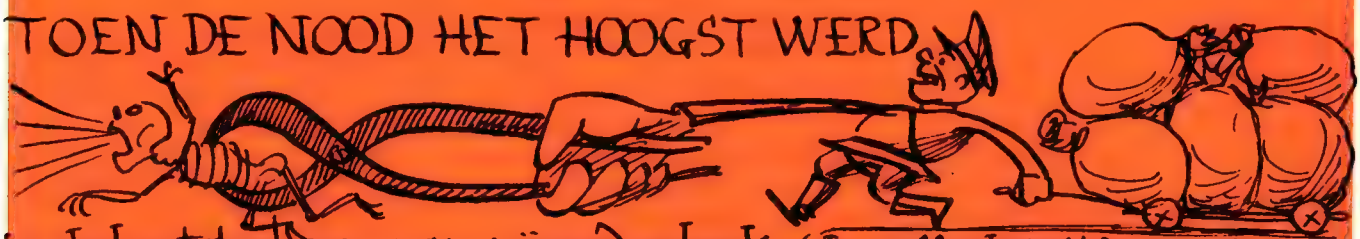

in de laatste dagen van nijpend gebrek, (de moffenbezetting gapte het laatste weg.)

ronkten de Britsche „raven" over onze daken en brachten het reddende „manna", als eerste symptoom van „Lijden's Ontzet"

En kort daarop hielden de heldhaftige „gladiatoren" hun zegevierende intocht.... Hoed af voor onze geallieerde vrienden!

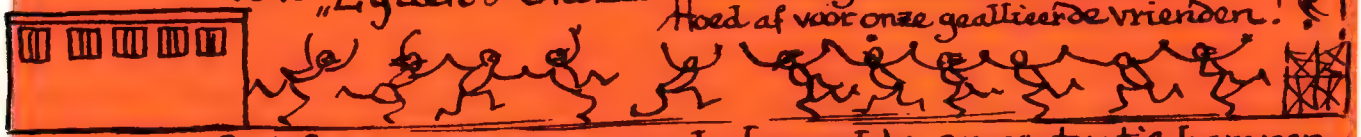

De Oranje hotels gingen open en de berychte concentratie kampen.

Alle onder- duikers kwamen juichend „boven water"

Wie't laatst lacht, lacht't best!

Het enthusiasme kende geen grenzen.

sjors
van de rebellenclub...en
sjimmie

FRANS PIËT

**DE MAN
DIE VAN SJORS VAN DE
REBELLENCLUB
EEN GEHEEL EIGEN
STRIPFIGUUR
MAAKTE,
DIE
NEDERLAND
VEROVERDE**

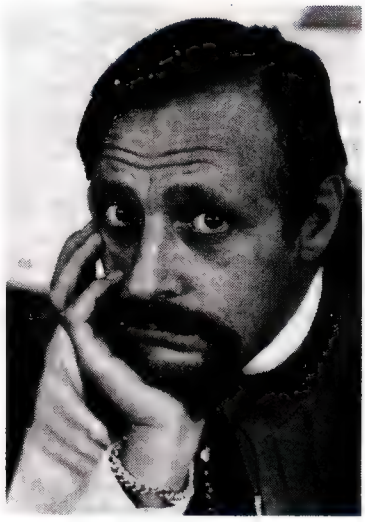

Deze bijdrage is voor een groot deel ontleend aan het artikel, dat onder de titel 'De wonderbaarlijke gedaanteverwisselingen van Sjors van de Rebellenclub' door Herman Pieter de Boer geschreven werd voor Telekleur van 17 januari 1970.

**In het jaar 1906 verschijnt in het Amerikaanse zondagsblad The Chicago Sunday Tribune een gekleurd stripverhaal, waarin het knaapje Buster Brown de hoofdrol speelt.
Een jaar daarvoor was in Nederland Frans Piët geboren.
Twee feiten die op dat ogenblik niets met elkaar te maken hebben.
Maar wie zal uitmaken hoezeer de geboorte van Buster in Chicago en die van Piët aan de andere zijde van de Oceaan, van invloed op elkaar zijn geweest?
Wie nu, achteraf, de figuur van Buster vegelijkt met die van Piëts Sjors, zal mét ons constateren, dat de gelijkenis nauwelijks toevallig kan zijn.**

Branner's Perry Winkle uit 1924.

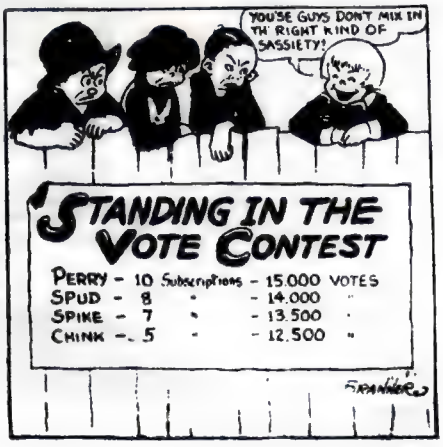
YOU'SE GUYS DON'T MIX IN TH' RIGHT KIND OF SASSIETY!
STANDING IN THE VOTE CONTEST
PERRY - 10 Subscriptions - 15.000 VOTES
SPUD - 8 " - 14.000 "
SPIKE - 7 " - 13.500 "
CHINK - 5 " - 12.500 "
BRANNER

DE AVONTUREN VAN Ukkie Wappie EN ZIJN VRIENDJES

Perry Winkle, in 1931 als 'Ukkie Wappie' in 'Het Weekblad voor u'.

En toch had Piët, op het moment waarop hij Sjors ter wereld hielp, vast en zeker nog nooit Buster Brown onder ogen gehad. Langs welke ingewikkelde, nauwelijks meer te reconstrueren wegen is het elementaire figuurtje van Sjors van de Rebellenclub terechtgekomen bij Piët, die zo ontzaglijk velen met zijn geesteskind onvergetelijke uren heeft bezorgd?

Herman Pieter de Boer heeft nog maar kort geleden die geschiedenis verteld. Hij liet zijn verhaal beginnen in Chicago, in de jaren twintig. Maar misschien begon het al eerder, bij de Buster Brown uit de Chicago Sunday Tribune. Misschien was hij het, die Martin Branner inspireerde tot zijn Perry Winkle. Wij volgen Herman Pieter de Boer bij zijn beschrijving van Sjors en zijn voorgangers, omdat De Boer's artikel, dat in januari in Telekleur verscheen, het beste stuk „Piët-geschiedenis" is dat we ons kunnen wensen.

Buster Brown uit The Chicago Sunday Tribune. Was hij de allereerste voorloper van Sjors?

NOW BE GOOD CHILDREN, I'LL HAVE MARY BRING YOU SOME CAKE AND LEMONADE
ISN'T MRS. PLEASANT A NICE KIND LOVELY LADY?
LEMONADE AND CAKE! NOW THAT SOUNDS GOOD FOR A BEGINNING
6

Chicago, jaren twintig. De tijd van Al Capone, Mary Pickford, Eliot Ness en Winnie Winkle.
Wie is Winnie Winkle? Zij is het prototype van de Amerikaanse **careergirl**, een knappe, zelfverzekerde blondine — centrale figuur in het gezin Winkle, geboren in het brein van striptekenaar Martin Branner. Haar belevenissen verschijnen dagelijks in de Chicago Tribune. Winnies vader is een **underdog** met een bulthoofd en een hangsnor die soms beteuterd uit zijn schommelstoel komt om zijn maispijpje of zijn gebit te zoeken. Haar moeder is een mollig doorsnee-mensje. Deze twee geven de populaire Winnie het noodzakelijke doch vrij neutrale tegenspel. Minder neutraal echter ontpopt zich haar broertje Perry. Deze Perry Winkle is een soort volksuitgave van Little Lord Fauntleroy, met een fluwelen pakje, een wit boordje en molières. Buiten draagt hij een koket jasje en een grote hoed met een strik. Bovendien heeft hij meidenhaar. Ondanks deze handicaps manifesteert hij zich als echte jongen, heel niet bang:
Hij is de leider van een sjofele achterbuurt-gang, bestaande uit de dikke Spud, drager van een gelapte hoge hoed, de petjesgast Spike en de griezelig magere Chink, een Chinees. De Pietje Bell-achtige streken die hij rond zijn zuster uithaalt, beginnen de tekenaar ten slotte zo te boeien dat hij Perry Winkle hoofdpersoon maakt. En zo start de vreemdsoortigste levensloop aller tijden van een stripfiguur.
Want? Ook in Nederland lezen een paar mensen Amerikaanse kranten. Zoals de redacteur van „Het Weekblad voor U" (8 ct per nummer), een geïllustreerd familieblad van een uitgeverij aan het Galgewater 22 te Leiden.

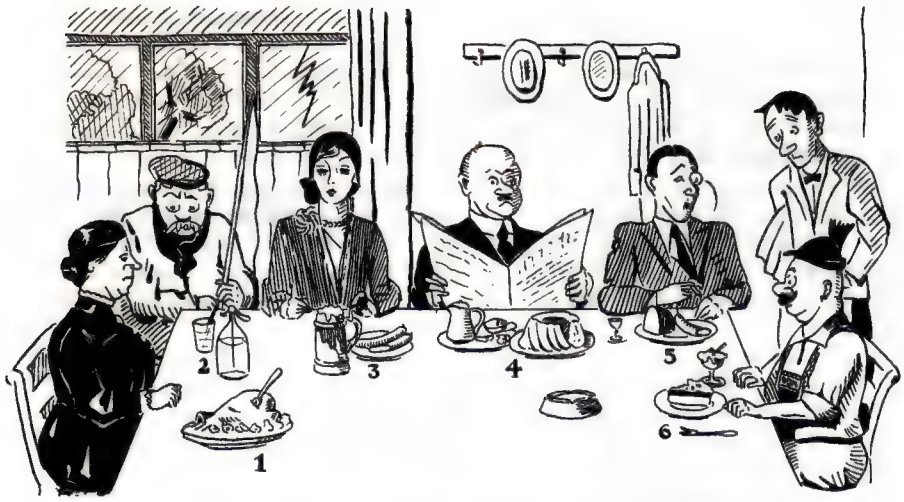

Al in 1930, nog vóór Sjors in 'De Humorist' opdook als een vertaalde versie van Perry Winkle, tekende Piët voor dit blad cartoons. Dit was zijn allereerste.

„Dat is", meent hij in 1931, als het blad opgericht wordt, „iets olijks voor onze jeugdige lezertjes!" Hij pakt de schaar, knipt de serie (zoals een strip toen in Nederland heette) uit de Chicago Tribune, en zet een vertaler aan het werk. De titel wordt „De avonturen van Ukkie Wappie en zijn vriendjes". Winnie wordt Zus, Mom wordt Moe, Dad wordt Pa, de vriendjes blijven naamloos „Wow!" en „Gosh!" worden vertaald met „Goeie Grutjes!" en „Groote Boontjes!"

De Humorist

Terzelfder tijd verschijnt bij uitgeverij De Spaarnestad in Haarlem het amusementsblad „De Humorist van de Week", door de lezers joviaal „De Humorist" genoemd. Redacteur Lou Vierhout leest waarschijnlijk „Het Weekblad voor U" niet, want ook hij pakt de schaar en knipt dezelfde strip uit, ten behoeve van zijn blad. Lou Vierhout is bevriend met een banketbakkerszoon die in zijn atelier aan de Meester Lottelaan vrolijke bollenvelden schildert en met wie het goed lachen is. Deze man heet Georges G., in de wandeling Sjors. Hij (thans een Haarlems notabel) dient als inspiratie, de serietitel wordt „Sjors van de Rebellenclub". Verder wordt het Pa, Moe, Suzy. De leden van de Rebellenclub heten Puck (dat is de dikke), Pinkie (voorheen Chink) en Snooke (Vlaamsachtige versie van Spike). Wat gebeurt er nu in november 1932? Krijgen de twee concurrerende redacteuren bonje over wie-hem-het-eerst-had? Of heeft men vanuit Amerika maar eens een auteursrechtenrekening gezonden voor die ongevraagd uitgeknipte Perry Winkles? Raadsels! We kunnen alleen vaststellen: in „Het Weekblad voor U" van 26 november 1932 wordt Ukkie Wappie plotsklaps getekend door een andere man, en het geheel neemt een verdachte wending. Tot nu toe waren het allemaal losse afleveringen geweest, telkens met een moppige ontknoping, nu ontvouwt Ukkie Wappie ineens het plan voor een wereldreis. Een paar nummers verder neemt hij al afscheid van zijn belabberd getekende familie en vriendjes en vertrekt hij op een schip met kapitein Mosterdpot.

Aan boord trekt hij schielijk het fameuze Branner-costuum uit en een matrozenpak áán. Hij is reeds iemand anders aan het worden. Als hij begin 1933 aan de martelpaal bij de Indianen staat, is er alweer een andere, zeer onkundige tekenaar aan het werk. In augustus 1933 wordt hij overgenomen door een tekenaar die wellicht het 13-jarige zoontje van de portier is — het is om te huilen. Op 25 november 1933 voltrekt zich de meest opzienbarende gedaanteverwisseling. Er komt een niet geheel incapabel tekenaar, maar die maakt er van de ene week op de andere ijskoud een totaal ander persoon van: Ukkie Wappie is opeens vrijwel kaal en zijn kleine gestalte verraadt dat de tekenaar veel Amerikaanse tekenfilms ziet en die romige stijl met een stijve Nederlandse pols probeert te imiteren. Op 2 december van dat jaar ontmoet deze quasi moderne Ukkie Wappie ergens aan boord een jankende hond en spreekt dan de

Zóver was Ukkie Wapple in 1933 al gedegenereerd voor hij . . .

historische woorden: „Ik zal je Pukkie noemen. Nu gaan we samen avonturen zoeken als Ukkie en Pukkie

Toonder?

In 1934 — het blad is inmiddels herdoopt in „Unicum - Het Weekblad voor U" — wordt de tekenstijl

. . . in het daaropvolgende nummer van 'Het Weekblad voor u' eensklaps een totale metamorfose onderging, die in december 1933 leidde tot zijn 'herdoop' in Ukkie, met zijn hond Pukkie.

iets soepeler (is dat al Martin Toonder?); de held ziet er nochtans dom en bol uit, en heeft eng geplakt streephaar. In 1937 trekt de figuur wat bij, heeft meer haar en bovendien de motoriek van Tom Poes.
Dit kán niet anders dan werk van Marten Toonder zijn — een nader te houden onderzoek in Ierland, waar de maestro woont, moet dit echter nog bevestigen.

Een van de plaatjes uit Ukkie en Pukkie van januari 1937. Is Toonder hier aan het werk geweest?

In 1938 begint Toonder het kennelijk zo druk te krijgen, dat er nog maar een reepje van vier plaatjes gepubliceerd wordt, onder het hoofd „Uk en Puk". Daarna verliezen wij deze zeldzaam gemetamorfoseerde Perry Winkle uit het oog wegens gebrek aan oude nummers van Unicum.

Sjors

Maar hoe is het intussen bij De Spaarnestad gegaan? Prima! Tot 1936 gaat de redactie door met Sjors van de Rebellenclub in De Humorist, dan wordt er zelfs een blad Sjors opgericht, speciaal voor de jeugd.
Voor De Spaarnestad werkt dan al een zekere Frans Piët. Hij illustreert spannende verhalen en maakt honderden moppen.
Deze Frans Piët was tot nu toe bijna even geheimzinnig als Perry Winkle. Hij is een der voornaamste figuren van het Nederlandse stripwezen, iedereen kent zijn markante signatuur, miljoenen hebben 33 jaar lang van Sjors gehouden, bijna niemand weet iets van de man zelf, naar alle waarschijnlijkheid is hij dan ook de bescheidenste tekenaar van Nederland. Ziehier de merkwaardigste feiten, genoteerd in zijn eigen woning aan de Regentesselaan 29 te Haarlem, waar hij sinds enkele weken, samen met zijn opmerkelijk vitale, levenslustige echtgenote de rol van zéér actieve „gepensioneerde" speelt.

Muziek

Als jongen wil Frans Piët (de achternaam is van Spaanse herkomst) al tekenaar worden. Zijn ouders zien er niets in. Dan wil hij naar het conservatorium. Daar zien ze ook niets in. „Bouwkunde, dat is wat", zegt zijn opa, die aannemer is.
Frans leert timmeren op de ambachtschool en bezoekt nog een jaartje of wat de M.T.S. Intussen studeert hij toch maar viool. En om geld te verdienen: saxofoon. Hij komt bij The Blue Ramblers van Pi Scheffer, een semi-professionele band, en toetert de centjes bij elkaar voor een tekenstudie. Hij volgt de cursus van Press Art School, Londen, en neemt lessen bij Herman Moerkerk. Hij trouwt, vertrekt met zijn vrouw Mary naar Parijs en studeert aan de Vrije Academie in Montparnasse in het oude atelier van Zadkine, La Grande Chaumière. Intussen stuurt hij moppen en illustraties naar De Spaarnestad voor Sjors, De Humorist en Panorama. Hij krijgt Amerikaanse bladen toegestuurd en verslindt strips als „Blondie" van Chic Young en „Bringing up Father" van George McManus. Gefascineerd door het stripverschijnsel maakt hij zijn eerste serie *f* 1,— per plaatje, zijn vrouw 25 cent per onderschrift. Deze verschijnt onder meer in het Haarlems Dagblad. Het zijn „De avonturen van Wo-Wang & Simmy". Wo-Wang, de naam zegt het al, is een Chinees, en Simmy is een negertje. Houdt, geachte lezers, deze Simmy in de gaten. U zult méér van hem horen!
In 1936 zit Frans Piët weer in Haarlem. Frans en Mary hebben een dochter, Ineke, reizen is er niet meer bij. Terug naar de Sjorsdraad, want nu komt het.

Weer anders

Branner begint om onnaspeurbare redenen Winnie Winkle, het zusje weer naar voren te schuiven. Nu is de strip niet meer geschikt voor het kinderblad Sjors. De Spaarnestad maakt een soort **deal** met King Features Syndicate, dan eigenaar van de strip, en krijgt verlof de serie verder zelf te maken.
Frans Piët wordt aangezocht. Hij schrikt zich een hoedje maar zegt toch ja. Frans sluit zich op, werkt

Heel ánder werk van Piët uit 1940: een onnavolgbare illustratie waarin een Londense bobby een belangrijke rol speelt.

Eigenlijk bestond Sjimmie voor Frans Piët al eerder dan Sjors. In 1932 al tekende hij Wo Wang en Simmie, in 1936 in Luik verschenen bij de uitgeverij 'Protin et Vuidar'. Simmie is de voorloper van Sjimmie.

als bezeten, en komt dan tevoorschijn met de eerste Piët-Sjors, een document dat zijn weerga niet kent.

Het onvergetelijke verhaal van de sneeuwpop, gebouwd om een brievenbus. Het staat in dit nummer van Stripschrift als eerste in de reeks herdrukte Sjors-verhalen.
Sjors en al zijn vriendjes komen erin voor, het verschil met Branner is slechts voor vakmensen te zien! Zo gaat Piët een tijdje door. Zijn vrouw en hij snuffelen in Italiaanse en Franse bladen naar grappen die een plot kunnen opleveren, want elke week staan de persen nerveus te wachten op een nieuw avontuur. Het lukt telkens weer, maar het gaat Frans Piët wel de keel uithangen dat hij alleen maar voortborduurt op Martin Branner. Hij neemt een stoutmoedig besluit. Sjors wordt door Pa en Moe uit logeren gestuurd en komt bij het boerenechtpaar tante Rika en oom Teunis in Natteveen.
De oude Sjors-sfeer is er nog, met lekkere schuttinkjes en landschapjes aan de rand van de stad als achtergrond, maar de zaak is meteen veel Hollandser.
Bovendien heeft Sjors een ander pak gekregen — met een lange broek! Het lijkt een beetje op een matrozenpak, en ja hoor, een stripje verder is er al een matrozenmuts bij. Sjors richt een nieuwe Rebellenclub op, weer een rolronde en twee dunne beentjes, wat boerser van uiterlijk alleen.

Alle vertrouwde elementen zijn er weer. Of niet? In vroegere verhalen was Sjors altijd geweldig in de weer met een Rebellenclubhuis. De redactie begint dat te missen. Frans, moe van dat eeuwige houten kreng, brengt Sjors in kennis met een gepensioneerde kolonel, en deze schenkt hem als clubhuis een potsierlijke auto uit 1901. Frans Piët zelf daarentegen begint het vrouwelijk element, vroeger zo pikant vertegenwoordigd door Suzy, te missen. Maar wacht eens! De kolonel heeft toch een dochter? Een bliksems mooie, donkere meid met filmsterrenhaar stijl 1938 (rol naar binnen): Sally. Frans' vrouw Mary, fluistert hem in welke hoedjes en pakjes Sally moet dragen, tout à la mode. In duizenden jongensharten bloeit een stiekeme liefde voor Sally op.
Tot ver in de oorlogsjaren blijft Sjors onveranderd — dan verdwijnt hij tegelijk met de bladen Sjors en Panorama, als die niet meer gedrukt mogen worden.

Sjimmie

Na de oorlog kruipt Sjors opnieuw uit de pen van Frans Piët, voor een wekelijkse strip in Panorama. En nu gebeurt er weer iets: Sjors krijgt van Piët een vriendje cadeau. Een oude bekende: Simmy! Hij ontmoet hem in een circus. De naam is weliswaar Jimmy, maar het is toch de Simmy uit 1934. Alleen, in een vlaag van overmoed, tekent Piët hem met krulletjeshaar. Als dit te bewerkelijk blijkt, schijnt dat haar in de volgende strips uit te vallen, totdat er nog maar één haar omhoog piept. Voor de alliteratie is het inmiddels Sjors & Sjimmie geworden. Sjors & Sjimmie daveren jaren en jaren door Panorama. Ze steken zich voortdurend in de nesten, maar alles loopt altijd spectaculair goed af met massale huldigingen, vlaggen en fanfares. De eerste Sjors Sjimmie-boeken worden gedrukt, de kinderen zijn er dol op. Nu besluit men het blad Sjors maar weer op te richten. Maar dan moet daar ook een Sjors-strip in. Zou Frans er misschien nog een Sjors-strip bij willen maken? Frans morrelt een poosje met het piepkleine stripje „De Luierjaren van Sjors", uiterste jeugdgebeurtenissen, maar houdt er weer mee op. Een andere tekenaar beproeft een verhaal „Sjors en de Verschrikkelijke Sneeuwman", maar dat wordt niks — en gestopt. De befaamde Carel Voges („Pa Pinkelman"!) wordt erbij gehaald. Hij slaagt erin enige jaren lang een Sjors-story te tekenen voor Sjors. Deze Sjors lijkt weer iets meer op de Sjors van 1935,

1970: De Sjors en Sjimmie van Piët nemen afscheid. Jan Kruis voert zijn Sjors en Sjimmie ten tonele.

NOU HET BESTE ERMEE. ENNE... EH... BEDANKT VOOR HET GOEIE VOORBEELD! WIJ GAAN FIJN VERDER...!
BIJ FRANS, ZULLEN WE GEEN KLAGEN HEBBEN. ZORGEN JULLIE NOU MAAR, DAT JE HET BIJ JAN OOK 30 JAAR UITHOUDT!
WIJ FIJN GAAN FUIVEN!
Sjors 70
FRANS PIËT?

maar toch: de twee gedaantes bijten elkaar niet opvallend. Als Panorama in de jaren zestig harder en actueler wordt, passen Sjors en Sjimmie er niet meer in. Zij verhuizen naar Sjors. Even is er in Nederland maar één Sjors in omloop. Maar nu komt de redactie Frans Piët met een sociologisch probleem op het hoofd vallen. Sjors moet van uiterlijk veranderen — een soort modernisatie! Potdorie, wat nu? Piët stuurt Sjors naar de kapper en laat hem een poosje met wat korter haar rondscharrelen. Maar nee, dat is tóch niet genoeg. En dan komt Piët met een oplossing, vernuftig juist door zijn eenvoud. Sjors krijgt een brief van de ouders die hem (in 1937!) uit logeren gestuurd hebben, hij moest maar weer 's thuiskomen. Op het moment dat hij dit aan Sjimmie vertelt, komt er een nieuw buurjongetje binnen, dat zich bekendmaakt als Georges. Sjors tuimelt om van verbazing!
Sjimmie roept: „Nu heb ik twee vriendjes Sjors!" Niet voor lang, want de één vertrekt, de ander blijft. Voilà: toch Sjors & Sjimmie!
Niemand schrijft brieven van „Frans Piët, ben je nu helemaal gék geworden!?", dus Sjors II wordt vanzelf Sjors I. Boeken worden gedrukt, iedereen is weldra gewend aan een Sjors met een forse trui, kort haar, sproeten en een muts-met-een-wolbol. Iets van deze evolutie is terug te vinden in de herdrukken in dit nummer, die volgen op de oude verhalen. We zien in „Een woeste rit" en „Lopez op de loop", en „Sjimmie is zoek" Sjors steeds moderner worden.
De laatstgenoemde episode is uit „De Duikboot".
De allerjongste versie van Piët's Sjors geeft de laatste herdruk in dit nummer van Stripschrift te zien: de episode „Een uitweg" uit het verhaal „De Koekfabriek", dat nog in boekvorm moet verschijnen.
In 1969 is Frans Piët 64, het begint naar zijn pensioen te lopen. Maar wie neemt het over? De tekenaar Jan kruis wordt aangezocht. Wil hij Sjors gaan tekenen? Kruis krabt in zijn grote baard. „Tspa. Okee. Maar! Ik kan mijn eigen stijl niet meer loslaten . . .".
En zo staat nu al geruime tijd in het blad Sjors weer een ándere Sjors. Bekijk hem goed. Hij is in Belgische Dupuis-achtige stijl getekend, met van die moderne spillebeentjes, maar verder? Sjors 1935!
Intussen heeft Frans Piët nog voor jaren Sjors & Sjimmie-materiaal, voor stripboeken die allemaal nog gedrukt gaan worden (het eerstvolgende heet „De Koekfabriek"). Er leven dus weer twee verschillende Sjorsen naast elkaar, waarbij inbegrepen de Piët-versie Jojo voor Frantalig België.
Pardon: twee? In Parijs is men weer begonnen met het herdrukken van Branner-strips uit de jaren twintig en dertig. Er zijn dus drie Sjorsen, alleen al in Europa? Of vier, of tien, of honderd?
Wat weten we bij voorbeeld van de Sovjet-Unie? Enkele jaren geleden schrokken tienduizenden Nederlandse televisiekijkers op toen zij de Russische clown Popoff door de piste zagen springen als de 1935-Sjors, mét pakje, het strikje, een typische Branner-pet en het legendarische polkahaar!
Is er een Sovjet-Sjors? Heeft deze een blonde zuster Natasja? Kent hij een kolonel Grimski? Heeft hij een oom die boer is, in de Oekraïne? Leeft Sjors ook in Albanië? Is er ook een **zwarte** Sjors? En wat gebeurt er in Peking?!
Het is om gek van te worden.
Wie er zich niet meer over zal opwinden is Frans Piët. Hij kan zich verder wijden aan zijn oude liefdes: de muziek, het tekenen van kinderportretjes, een reisje naar Frankrijk of Engeland met zijn vrouw.
Zijn „kinderen" Sjors en Sjimmie zijn goed bezorgd, net zoals trouwens zijn „echte kinderen".

Tijd om kinderportretjes als dit te tekenen is er nu méér dan genoeg voor Frans Piët. Hij zal er van genieten, want kinderen — zijn loopbaan bewijst het — doen hem veel, heel veel.

SJORS VOORLITTER VAN DE REBELLEN-CLUB

SJORS NEEMT WRAAK.

REUZE! 'T HEEFT VANNACHT GESNEEUWD!
KOM GAUW NAAR BUITEN SJORS!
WE GAAN'N SNEEUWPOP MAKEN!
IK ZAL EEN OUWE HOGE HOED OP-DUIKEN!
HAAL JIJ DAN GAUW EEN BEZEM VAN THUIS!
IK KRUG 'T ER WARM VAN.
GOED VASTSTAMPEN ANDERS BLIJFT 'IE NIET STAAN!
HIJ WORDT GEWELDIG JONGENS!
SCHIET OP SJORS, IK HOU JE NIET MEER!
ZEG JONGELUI, WAT EEN STUMPERIGE SNEEUWMAN. DIEN RUD IK ZÓ VAN DE SOKKEN, HA-HA!
EEN KUNST HOOR!
WAT EEN LOL, OM ONZEN SNEEUWMAN OMVER TE RIJDEN!
BAH! WAT EEN VENT!
IK WEET WAT JONGENS, WE MAKEN ER EEN DIE VEEL STEVIGER IS!
'N KNAL IDEE VAN JE SJORS, OM 'M OVER DIE BRIEVENBUS HEEN TE BOUWEN!
HIJ IS NÓG MOOIER DAN DE VORIGE!
DAAR KOMT DIE VENT WEER AAN IN Z'N BLIKKIE OP WIELEN!
HALLOH, LUI! STAAT DIE SNEEUWMENEER ÓÓK ZÓ ONVAST OP Z'N BENEN ALS Z'N VOORGANGER?
HOERAAH!
BOEM
DINGG!

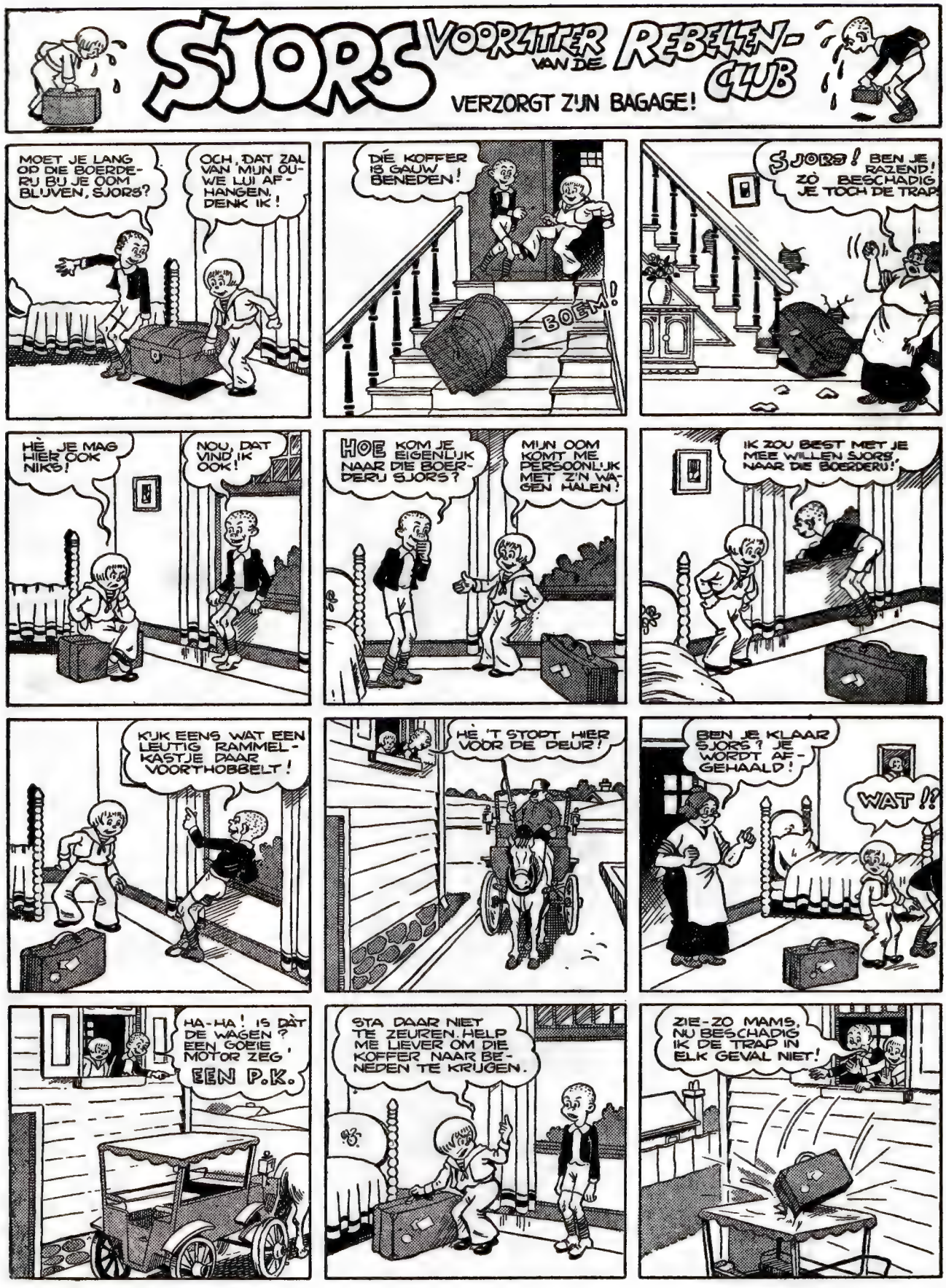
SJORS VOORLITTER VAN DE REBELLEN-CLUB
VERZORGT ZIJN BAGAGE!
MOET JE LANG OP DIE BOERDERIJ BIJ JE OOM BLIJVEN, SJORS?
OCH, DAT ZAL VAN MIJN OUWE LUI AFHANGEN, DENK IK!
DIE KOFFER IS GAUW BENEDEN!
BOEM!
SJORS! BEN JE RAZEND! ZÓ BESCHADIG JE TOCH DE TRAP!
HÈ JE MAG HIER OOK NIKS!
NOU, DAT VIND IK OOK!
HOE KOM JE EIGENLIJK NAAR DIE BOERDERIJ SJORS?
MIJN OOM KOMT ME PERSOONLIJK MET Z'N WAGEN HALEN!
IK ZOU BEST MET JE MEE WILLEN SJORS, NAAR DIE BOERDERIJ!
KIJK EENS WAT EEN LEUTIG RAMMELKASTJE DAAR VOORTHOBBELT!
HÈ 'T STOPT HIER VOOR DE DEUR!
BEN JE KLAAR SJORS? JE WORDT AFGEHAALD!
WAT!?
HA-HA! IS DÀT DE WAGEN? EEN GOEIE MOTOR ZEG! EEN P.K.
STA DAAR NIET TE ZEUREN. HELP ME LIEVER OM DIE KOFFER NAAR BENEDEN TE KRIJGEN.
ZIE-ZO MAMS, NU BESCHADIG IK DE TRAP IN ELK GEVAL NIET!

SJORS VOORLITTER VAN DE REBELEN-CLUB

ALS OPPASSER!

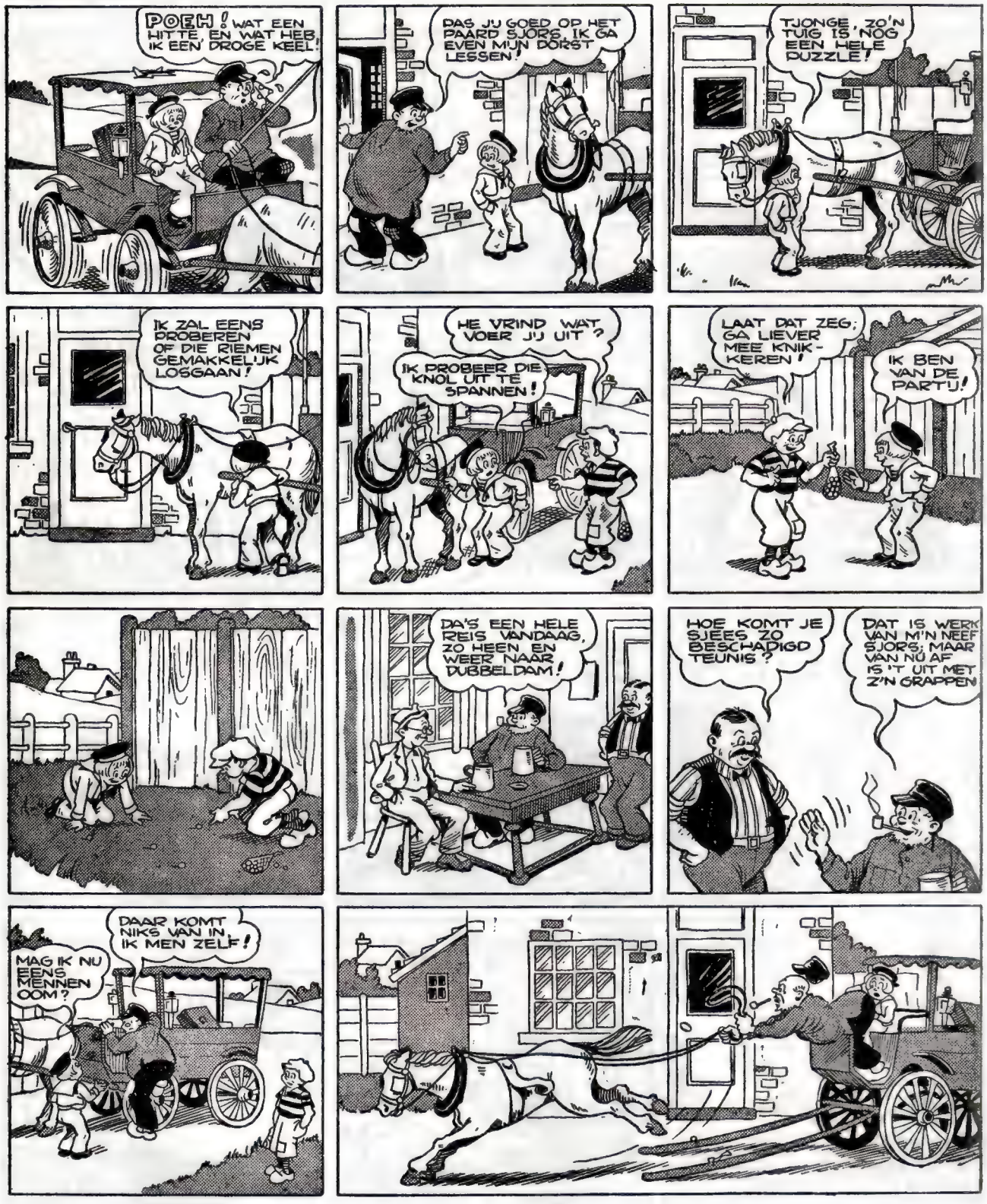
POEH! WAT EEN HITTE, EN WAT HEB IK EEN DROGE KEEL!
DAS J'U GOED OP HET PAARD SJORS, IK GA EVEN M'IJN DORST LESSEN!
TJONGE, ZO'N TUIG IS 'NOG EEN HELE PUZZLE!
IK ZAL EENS PROBEREN OF DIE RIEMEN GEMAKKELIJK LOSGAAN!
HE VRIND WAT VOER J'U UIT?
IK PROBEER DIE KNOL UIT TE SPANNEN!
LAAT DAT ZEG; GA LIEVER MEE KNIK-KEREN!
IK BEN VAN DE PARTIJ!
DA'S EEN HELE REIS VANDAAG, ZO HEEN EN WEER NAAR DUBBELDAM!
HOE KOMT JE SJEES ZO BESCHADIGD TEUNIS?
DAT IS WERK VAN M'N NEEF SJORS; MAAR VAN NU AF IS 'T UIT MET Z'N GRAPPEN
DAAR KOMT NIKS VAN IN, IK MEN ZELF!
MAG IK NU EENS MENNEN OOM?

SJORS VOORZITTER VAN DE REBELLEN-CLUB
IS DIERENBESCHERMER.
EH-EH-D-D-DAG JUFFROUW!
WEES MAAR NIET VERLEGEN SJORS, EN KOM EENS GEZELLIG BIJ MIJ ZITTEN!
IK HEB HIER EEN BELONING VOOR JE, OMDAT JULLIE MIJ ZO KRANIG GERED HEBBEN!
OOOH, WAT VRESELIJK PRACHTIG IS DAT JUFFROUW!
NU KUN JE LEUKE KIEKJES MAKEN!
....NOEM ME IN 'T VERVOLG MAAR GEWOON SALLY HOOR!
EN DIE LIEVE PLUTO KRIJGT STRAKS EEN HEERLIJKE VETTE KLUIF!
IK HOOP, DAT JULLIE HIER DIKWIJLS KOMEN EN DAT WE DIKKE VRIENDEN ZULLEN WORDEN!
JA JUFR.... EH... JA SALLY!
GOEIEN DAG! NOU ZUL JE WAT BELEVEN!
AHA, DAAR HEBBEN WE ONZE HELDEN. SCHRIK MAAR NIET JONGE MAN!....
..ALLES IS VERGEVEN EN VERGETEN!! EN HIER IS MIJN NEEFJE PUCK WAAR JE WEL GAUW GOEDE MAATJES MEE ZULT WORDEN!
JE BLIJFT NATUURLIJK HIER ETEN, SALLY HEEFT EEN HEERLIJKE ZALM VOOR DEZE GELEGENHEID KLAAR GEMAAKT!
MMM! WAT ZULLEN WE SMULLEN!
HEÉ, WAT MOET JIJ MET DAT SERVET BIJ MIJN GOUDVISSEN!
ACH, IK WIL DIE STOMME DIERTJES NIET ZENUWACHTIG MAKEN ALS WIJ VIS ETEN!

SJORS VOORLITTER VAN DE REBELLEN-CLUB.

KRIJGT EEN CADEAU!

MAAR IK ZEG JULLIE TOCH, VANMORGEN STOND HET ER NOG!
DAT KAN WEL ZIJN, MAAR NU STAAT HET ER NIET!
WE LATEN ONS NIET MEER OP DE HAK NEMEN!
JIJ MET JE CLUB-HUIS!
SAKKERLOOT, DA'S NIET MIS!
H-H-HÈ! D-DAAR B-BEN IK NOG NET AAN ONTSNAPT. 'T IS ME OOK WAT MOOIS, DAAR DENK JE ME EEN KEI VAN EEN CLUBHUIS TE HEBBEN!
DA'S NOU WEL HEEL AARDIG MAAR DAT KOST ALLEMAAL GELD. EN DAT ONTBREEKT ONS!
WEL ALLE BOMMEN, BEN JIJ VAN PLAN 'N VILLA TE HUREN JONGEMAN?
O-OOH! GOEIE-MIDDAG KOLONEL!
JA, ZIET U, IK ZOEK EEN SCHUURTJE, DAT ALS CLUBHUIS KAN DIENEN. WEET U MISSCHIEN IETS?
EEN CLUBHUIS!? DAAR ZEG JE ZO WAT. IK ZAL EENS UITKIJKEN VOOR JE!
WAAR ZIT U TOCH ZO AAN TE DENKEN PAPA?
IK PEINS EROVER HOE IK SJORS AAN EEN CLUBHUIS KAN HELPEN, MAAR ER SCHIET MIJ NIETS TE BINNEN!
WAAROM GEEFT U HEM DAT OUDE GEVAL NIET, DAT AL JAREN GELEDEN OPGERUIMD HAD MOETEN WORDEN?
BLIKSKATER! DAT IS EEN PRACHT IDEE.
HEEFT U MIJ LATEN ROEPEN KOLONEL?
JA SJORS, GA MAAR GAUW MEE, IK HEB 'N VERRASSING VOOR JE!
IK BEN REUZE NIEUWSGIERIG DAT VERZEKER IK U!
NU JE ZULT ER VAN OPKIJKEN!
DAT KRIJG JE VAN MIJ, OM ALS CLUBHUIS TE GEBRUIKEN!
8-12-'38
TOM PIET

SJORS VOORLITTER REBELLEN-CLUB

ALS SPULLEBAAS.

??
GRRR GRRR.
WAARVOOR DIENT DAT GAT IN DIE SCHUTTING SJORS?
GRRRR-RRRR
DAAR GA IK GELD MEE VERDIENEN VOOR ONS CLUBHUIS!
HOE KAN DAT NOU?
VERBODE HIER DOOR TE
KOMEN JULLIE MAAR MET ME MEE NAAR DE ANDERE KANT!
IK SNAP ER NOG NIKS VAN!
NIEMAND HEEFT ER TOCH GELD VOOR OVER OM MET SNEEUWBALLEN TE GOOIEN?!
DAT ZAL JU EENS ZIEN!
3 WORPEN
ZOOOO...
VERBODE HIE DOOR TE KIJKE
DAT WIL IK WEL EENS ZIEN, OF IK HIER NIET DOOR MAG KIJKEN!
JODE HIER
DOOR
TE KIJKE
PANG!
DAT VIND IK NOG EENS 'N REUZE MOP, IK NEEM METEEN DRIE SNEEUWBALLEN!
ALS JE EVEN WACHT...
3 WORPEN VOOR 5 CENT
....KOMT DIRECT JE KANS!
3 WORPEN VOOR 5 CENT
M-M-MAAR ALS U UW PET OPGEHOUDEN HAD, ZOU IK GEZIEN HEBBEN DAT U EEN AGENT WAS!
26-1 '39

SJORS VOORZITTER VAN DE REBELLENCLUB MAAKT REKLAME!

KIJK EENS JONGENS, WAT EEN FIJN STELLETJE LEGE HAARWATER-FLESJES IK OPGEDOKEN HEB!
GROTE GRUT!
LATEN WE DIE FLESSEN MEENEMEN NAAR HET CLUBHUIS!
WE GAAN ER EEN ZAAK MEE OPZETTEN!
'T WORDT HOOG TIJD, DAT WE WAT GAAN VERDIENEN!
HAAL JIJ EVEN 'N EMMER WATER EN EEN TRECHTER VAN HUIS DIKKIE!
PLAK JIJ NU AL DIE ETIKETTEN OP DE FLESSEN!
WAAROM HEB JE ER DIE DROPJES INGEDAAN?
DAT GEEFT EEN BEETJE KLEUR AAN HET WATER!
HOE MOETEN WE DIE FLESSEN NU VERKOPEN?
OM 'N ZAAK TE BEGINNEN MOET JE REKLAME MAKEN!
JA, DAT IS WAAR!
WACHTEN JULLIE HIER OP ME, IK HEB EEN REUZE IDEE OM REKLAME TE MAKEN!
'T ZAL MIJ BENIEUWEN WAT DAT IS?
KOM PLUTO! GA MAAR MET DE BAAS MEE!
WOEF!
MAG IK JE HOND EEN UURTJE MEENEMEN SALLY?
NATUURLIJK SJORS!
VOOR HET GEBRUIK! "FEILLOOS" HAARWATER 25 ct. PER FLES
NA HET GEBRUIK! "FEILLOOS" HAARWATER 25 ct. PER FLES
8-3-'30

SJORS VOORLITTER VAN DE REBELLEN CLUB WORDT BARBIER!

GOEIE MORGEN KOLONEL!
ZO SJORS BEN JE DAAR AL WEER?
WAAROM SCHEERT U ZICH MET ZO'N APPARAATJE? HIER LIGGEN TOCH ECHTE SCHEERMESSEN!
MET DIE MESSEN KAN IK NIETS MEER BEGINNEN!
NOU, ALS DE KOLONEL ER DAN NIETS MEER AAN HEEFT, KAN IK ER WEL WAT MEE BEGINNEN!
HÈ!
HELPEN JULLIE ME EVEN, IK SA EEN SCHEERSALON OPENEN!
JIJ OPENT MAAR ZAKEN!
DIE-ZIT TENMINSTE!
HEDE GEOPENT SCHEERSALON VANDAAG GRATIS SCHEREN! DAARNA 5 CENT
NU, WAT ZEG JE VAN MIJN SCHEERSTOEL?
HIJ IS KNAL!
ZIE-ZO, IK BEN KLAAR LAAT NU DE KLANTEN MAAR KOMEN!
WILT U MIJ EVEN SCHEREN BARBIER?
VERDRAAID, HIJ DOET 'T NET ECHT!
WAT 'N WEERTJE VANDAAG HÈ MENEER?
E-EH! B-B-BLUB!
HEDE GEOPENT SCHEERSALON VANDAAG GRATIS SCHEREN! DAARNA 5 CENT!
?
ZEG, JE KAN JE DAAR GRATIS VOOR NIKS LATEN SCHEREN!
LATEN WE ER HEEN GAAN!
BAPPERLOOT, WAT IS ER GEBEURD?
DR. J.A KNUDDE
WE HEBBEN ONS GRATIS LATEN SCHEREN!
15-5-39.

SJORS VOORLITTER VAN DE REBELLEN-CLUB
HEEFT GEDROOMD!
...EN TOEN KLEIN DUIMPJE ZICH OMKEERDE, ZAG HIJ DE REUS OP ZICH AFKOMEN!
SJORS, 'T IS AL ACHT UUR, BEDTIJD!
NU HEB IK JE EEN KWARTIER GELEDEN AL GEWAARSCHUWD. VOORUIT NAAR BED!
JA TANTE!
HÈ, 'T WAS JUIST ZO PRACHTIG!
GEEF MIJ DAT BOEK MAAR HIER, ANDERS GA JE IN BED LIGGEN LEZEN!
HOOOH HUMMM!
ZZZ ZZZZ
OOOOOHH-H!
GROTE-GRUTJES DAT LELIJKE BEEST, HAD ME BESLIST TE PAKKEN GEHAD, ALS IK NIET WAS WAKKER GE-WORDEN!
WAT EEN DROOM, WAT EEN DROOM! DAT MONSTER HAD ME AARDIG IN HET NAUW GEDREVEN. IK ZOU WEL EENS WILLEN WETEN OF IK DAARAAN HAD KUNNEN ONTSNAPPEN!
HET LEEK ONMOGELIJK, MAAR TOCH WIL IK WETEN HOE HET AFLIEP!
Z-Z-Z-Z-Z-Z

SJORS VOORLITTER VAN DE REBELLEN-CLUB IS ONVINDBAAR.

TEUN, HÉ TEUNIS! WAAR ZIT JE OUWE LUILAK?
MENS, WAT GA JE TE KEER. WAT IS ER NU WEER AAN DE HAND?
JE MOET EVEN EEN PAAR EMMERS KOLEN SCHEPPEN!
DANK JE WEL, IK HEB GEEN TIJD; IK MOET NODIG NAAR DE REPETITIE VAN HET MUZIEK KORPS
DÁN MOET SJORS HET MAAR VOOR ME DOEN. SJORS! WAAR BEN JE?
JA NATUURLIJK, ALWEER SJORS. SJORS DOE DIT, SJORS DOE DAT!
WAAR ZIT JE NU TOCH REKEL? KOM GAUW HIER!
HOOR JE ME SJORS!? KOM DIRECT BIJ ME BENGEL!
HEB JIJ SJORS OOK GEZIEN PA?
VIJF MINUTEN GELEDEN ZAT HIJ IN EEN LEUNSTOEL TE LEZEN!
NOU MA, IK GA MAAR, WANT IK BEN EEN TIKJE TE LAAT!
IK BEGRIJP NIET WAAR DIE KWAJONGEN ZIT, HIJ MOET HIER IN HUIS ZIJN!
VERDRAAID, WAT IS DIE KOFFER MET M'N BAS VANAVOND BEROERD ZWAAR!
WAT BEN JE LAAT TEUNIS. WE ZIJN MAAR VAST ZONDER JOU BEGONNEN!
IK ZAL GAUW MIJN BAS UITPAKKEN!
IK VIND'T VERVELEND OM U VOOR DE GEK TE HOUDEN OOM, MAAR IK VIND'T NOG VERVELENDER OM AL DIE EMMERS MET KOLEN TE SCHEPPEN!
JEAN PLEY

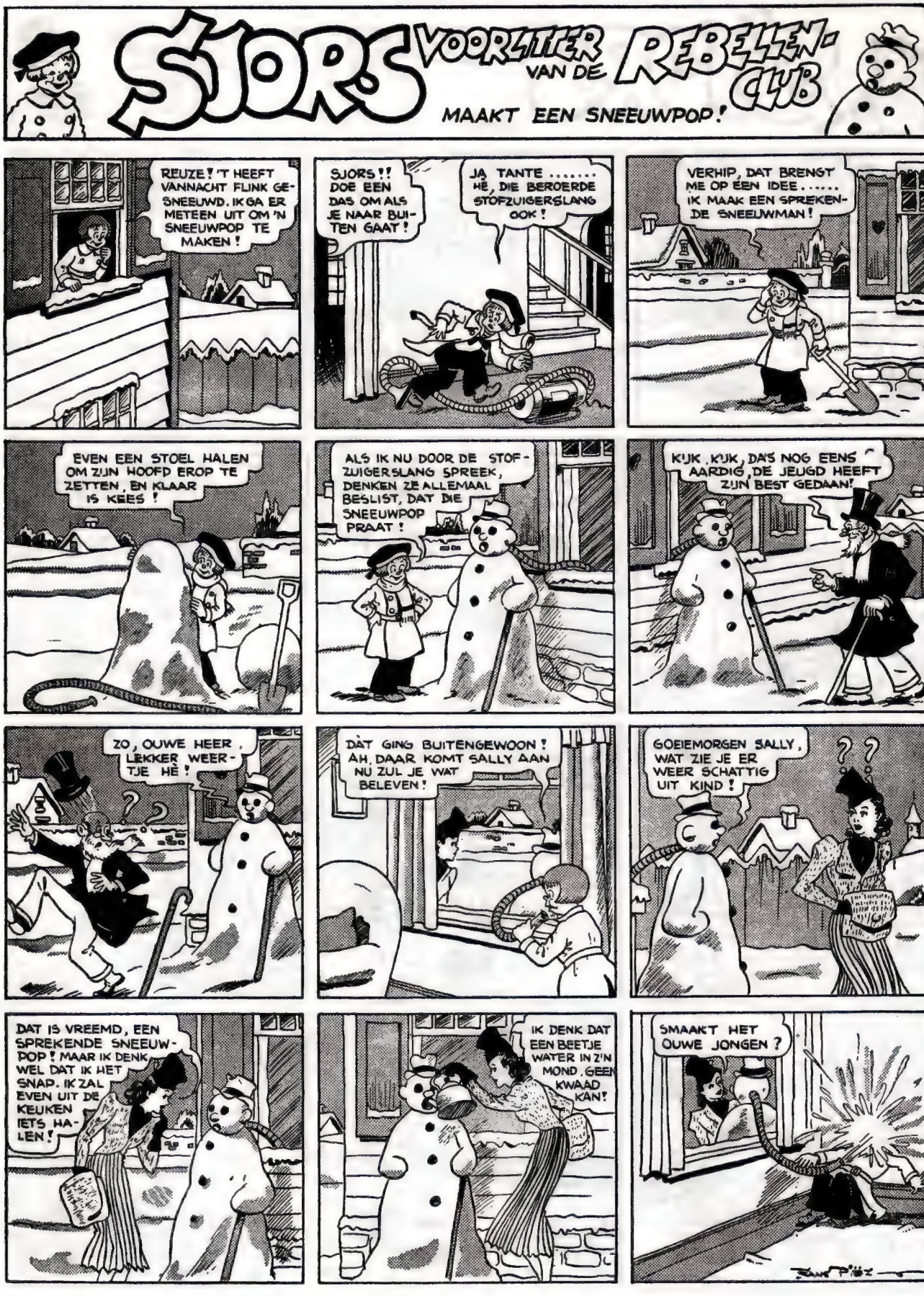
SJORS VOORLITTER VAN DE REBELLEN-CLUB
MAAKT EEN SNEEUWPOP!
REUZE! 'T HEEFT VANNACHT FLINK GESNEEUWD. IK GA ER METEEN UIT OM 'N SNEEUWPOP TE MAKEN!
SJORS!! DOE EEN DAS OM ALS JE NAAR BUITEN GAAT!
JA TANTE ..... HÈ, DIE BEROERDE STOFZUIGERSLANG OOK!
VERRIP, DAT BRENGT ME OP EEN IDEE..... IK MAAK EEN SPREKENDE SNEEUWMAN!
EVEN EEN STOEL HALEN OM ZIJN HOOFD EROP TE ZETTEN, EN KLAAR IS KEES!
ALS IK NU DOOR DE STOFZUIGERSLANG SPREEK, DENKEN ZE ALLEMAAL BESLIST, DAT DIE SNEEUWPOP PRAAT!
KIJK, KIJK, DA'S NOG EENS AARDIG, DE JEUGD HEEFT ZIJN BEST GEDAAN!
ZO, OUWE HEER, LEKKER WEERTJE HÈ!
DÀT GING BUITENGEWOON! AH, DAAR KOMT SALLY AAN NU ZUL JE WAT BELEVEN!
GOEIEMORGEN SALLY, WAT ZIE JE ER WEER SCHATTIG UIT KIND!
DAT IS VREEMD, EEN SPREKENDE SNEEUWPOP! MAAR IK DENK WEL DAT IK HET SNAP. IK ZAL EVEN UIT DE KEUKEN IETS HALEN!
IK DENK DAT EEN BEETJE WATER IN Z'N MOND, GEEN KWAAD KAN!
SMAAKT HET OUWE JONGEN?

SJORS VOORLITTER VAN DE REBELLEN-CLUB

KRIJGT DE VOLLE LAAG!

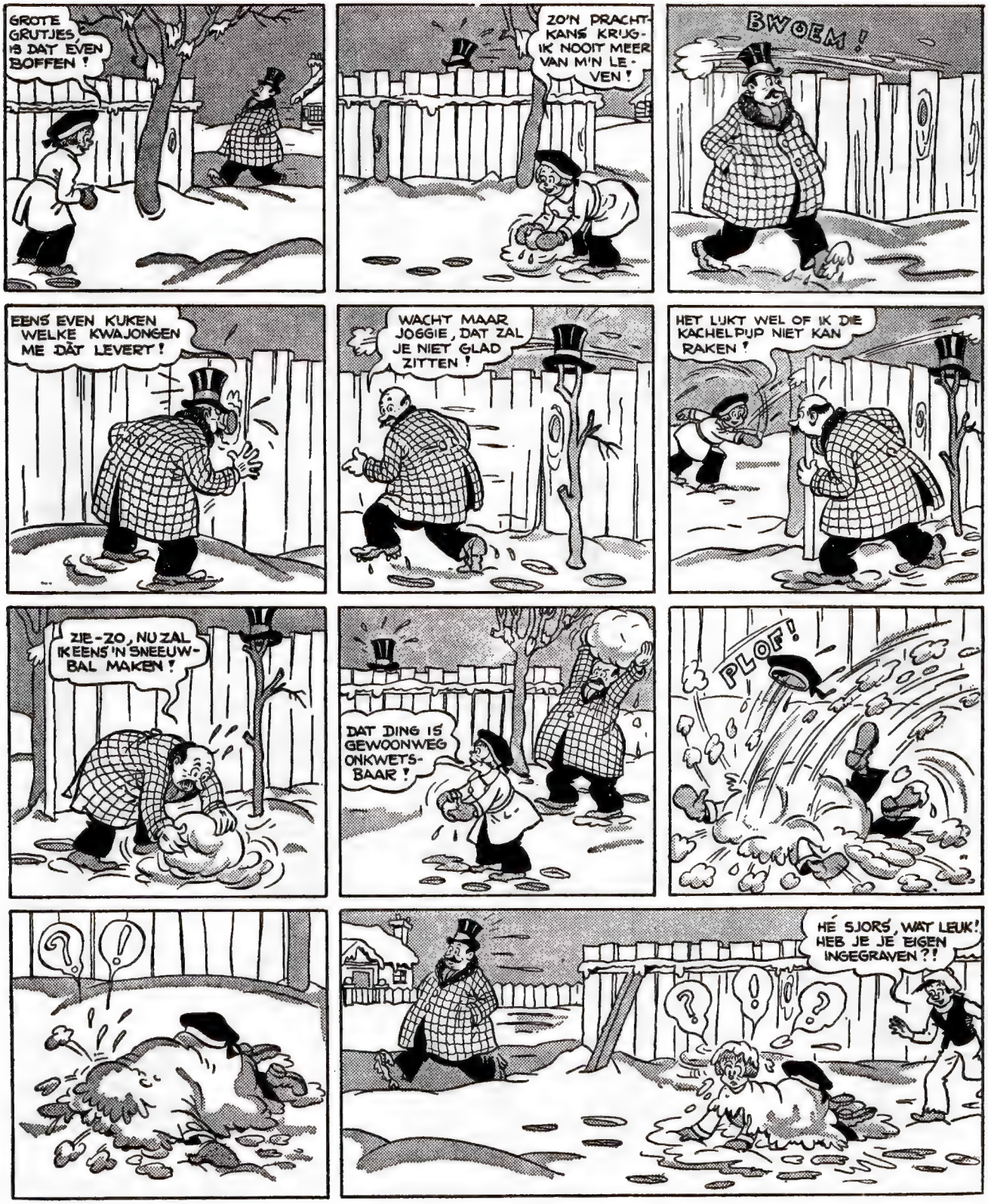
GROTE GRUTJES IS DAT EVEN BOFFEN!
ZO'N PRACHTKANS KRIJG IK NOOIT MEER VAN M'N LEVEN!
BWOEM!
EENS EVEN KUKEN WELKE KWAJONGEN ME DÁT LEVERT!
WACHT MAAR JOGGIE, DAT ZAL JE NIET GLAD ZITTEN!
HET LIJKT WEL OF IK DIE KACHELPIJP NIET KAN RAKEN!
ZIE-ZO, NU ZAL IK EENS 'N SNEEUWBAL MAKEN!
DAT DING IS GEWOONWEG ONKWETSBAAR!
PLOF!
HÉ SJORS, WAT LEUK! HEB JE JE EIGEN INGEGRAVEN?!

SJORS VOORLITTER VAN DE REBELLEN-CLUB

MAAKT REKLAME!

ZEG, KIJK EENS SJUUL, HIER WORDT EEN NIEUWE ZAAK GEOPEND; JUIST IETS VOOR ONS!
MORGEN OPENING VAN DE MODERNE RIJWIEL REPARATIE INRICHTING „HERSTELLA" LAAT UW RIJWIEL HIER NAZIEN! HET WORDT WEER ALS NIEUW!
WAT BEDOEL JE?
ZO'N NIEUWE ZAAK HEEFT ALTIJD HULP NODIG. KOM MEE, HIER IS WEL IETS VOOR ONS TE VERDIENEN!
MENEER, KUNT U SOMS TWEE FLINKE KRACHTEN GEBRUIKEN?
NEE JONGELUI, IK BEN AL VOORZIEN. MAAR WACHT EENS
IK HEB EEN IDEE; JULLIE KUNT WAT VERDIENEN MET REKLAME VOOR ME TE MAKEN. KUNNEN JULLIE FIETSEN?
NOU, EN WAT GOED MENEER.
DAN ZAL IK TWEE FIETSEN HALEN, DAAR MOETEN JULLIE DOOR HET DORP OP RIJDEN!
DA'S GEEN GEK KARWEITJE!
ASJEBLIEFT EEN KARRETJE VOOR JOU!
MOET IK DÁÁR OP RIJDEN? WAT EEN STUK OUD-ROEST!
EN HIER HEB IK EEN MOOI EXEMPLAAR VOOR JOU BAASJE!
NU ZAL IK JULLIE EENS EVEN ZEGGEN WAT JE DOEN MOET!
VÓÓR DE REPARATIE BIJ „HERSTELLA" MODERNE RIJWIEL REPARATIE INRICHTING
NA DE REPARATIE BIJ „HERSTELLA" MODERNE RIJWIEL REPARATIE INRICHTING
TWEE UUR LATER!
GROTE GRUTJES, IK KAN NIET MEER, WE ZIJN NU AL TIEN MAAL HET DORP RONDGEWEEST!
NÚ IS HET WELLETJES HOOR, WE GAAN NAAR HUIS!
HIER ZIJN WE WEER MENEER, WE HEBBEN FLINK REKLAME GEMAAKT.
WAT ???!! ZIJN JULLIE NU AL TERUG?
IK DENK ER NIET AAN, OM JULLIE DAARVOOR EEN CENT TE BETALEN. SCHIET MAAR OP!
ZO, DUS U WILT ONS NIET BETALEN? DAN ZULLEN WIJ ONZE MAATREGELEN NEMEN!

SJORS VOORLITTER VAN DE REBELLEN-CLUB

EN DE VERSTOORDE LES!

KOMT U BINNEN, PROFESSOR MACCARONI!
KOEDEN MIEDDAG JUFFROUW!
WIJ ZULLEN MAAR METEEN BEKINNEN MIET DE ZANGLES!
FIJN WEERTJE OM MET SALLY EEN FLINKE WANDELING TE MAKEN!
NEE SJORS, SALLY IS NOG NIET KLAAR JE ZULT MOETEN WACHTEN!
TRA-LA-LA LA-LA!
SSST, ZE HEEFT ZANGLES VAN DEN BEROEMDEN PROFESSOR MACCARONI
WAT IS ER,... WAAROM SCHEID U ER ZO PLOTSELING MEE UIT!
DIT LIED IS TE HOOG VOOR ME, PROFESSOR. DIE HOGE NOOT Ç HIER, KAN IK NIET HALEN!
KOM.. KOM!
ALS U 'T MIJ VRAAGT, DAN VIND IK 'T NIKS MOOI!
IK KRIJG ER HOOFDPIJN VAN!
?
?
TOE LATEN WE HET NOG EENS PROBEREN. IK WEET DAT UIT KUNT!
AHA!
HEEEE
WONDERBAARLIJK! HOE KUNT U ZEGGEN DAT DIE Ç TE HOOG VOOR U IES. U BENT NOG VEEL HOGER GEWEEST. U HAALDE HOOG E!
OH!
SCHEELT ER IETS AAN KINDJE?
HIER IS EEN BEETJE WATER VOOR DE SCHRIK.

SJORS VOORLITTER VAN DE REBELLEN-CLUB
KRIJGT VACANTIE !
RAPPORT
LEZEN 7
SCHRIJVEN 3
REKENEN 7
KATTEKWAAD 9
SPIJBELEN 10
BESTE JONGENS, IK WENS JULLIE ALLEMAAL EEN PRETTIGE VACANTIE !
REUZE ! EEN HELE MAAND LANG NIET NAAR SCHOOL !
JA, GELUKKIG EINDELIJK VACANTIE. ALLEEN IS HET GEEN LOLLETJE, OM MET ZO'N RAPPORT THUIS TE KOMEN !
IK HEB ALLEMAAL TWEEËN EN DRIEËN OP MIJN RAPPORT !
IK BEN BLIJ, DAT IK ER NIET OVER BEHOEF IN TE ZITTEN !
JE WILT MIJ TOCH ZEKER NIET WIJSMAKEN, DAT JIJ HOGE CIJFERS HEBT !
IK HEB EEN TIEN VOOR SPIJBELEN, EN EEN NEGEN VOOR STRAF ! DE REST IS ALLEMAAL TWEE !
GROTE GRUTJES MET ZO'N RAPPORT ZOU IK NIET THUIS DURVEN KOMEN !
MAN, IK BEN ZO SAFE ALS WAT. MIJN OOM HEEFT AL HET HUISWERK VOOR ME GEDAAN !
ZO'N SOF RAPPORT VERGALT JE HELE VACANTIE !
JA JE ZIT ER MEE OPGESCHEEPT !
WIST IK MAAR EEN MANIER OM ER AF TE KOMEN !
IK BEN BENIEUWD WAT DIKKIE ER VAN GEMAAKT HEEFT !
KIJK, DAAR LOOPT 'IE ! HÉ, DIKKIE !
AAN JE SNUIT TE ZIEN, ZOU IK ZEGGEN DAT JOUW RAPPORT OOK NIET VEEL ZAAKS IS !
JE HEBT 'T BIJ HET GOEIE EIND. KIJK ZELF MAAR !
OOOOOEI ! DAT IS NOG VEEL SLECHTER DAN VAN ONS !
IK BEGIN ZO LANGZAMERHAND, TE GELOVEN, DAT IK HET LIEVELINGETJE VAN DE JUFFROUW BEN !
WAT?
NOU, IK GELOOF DAT ZE ME ERG GRAAG MAG ! DIT IS AL HET DERDE JAAR, DAT ZE ME BIJ ZICH, IN DE ZELFDE KLAS HOUDT !

SJORS VOORLITTER VAN DE REBELLEN-CLUB
KRIJGT ONDERRICHT!
TJONGE, DAAR GEEF IK ME VOOR OP. BIJ OOM IN DE SCHUUR STAAT NOG EEN PRACHT VAN EEN BOOG!
GROTE HANDBOOG-WEDSTRIJD! OP 1 DECEMBER A.S. SCHITTERENDE PRIJZEN! GEEFT U OP!
ZIE JE WEL, IK WIST DAT HIER EEN BOOG MOEST ZIJN, EN ER LIGGEN WAARATJE NOG EEN PAAR GOEIE PIJLEN BIJ OOK!
EN NU GA IK ME EENS FIJN OEFENEN VOOR DE GROTE WEDSTRIJD! IN DE TUIN VAN DEN KOLONEL HEB IK GOED DE RUIMTE!
'T IS EEN HELE TOER OM DAT DING, PRECIES MIDDEN IN DIE ROOS TE SCHIETEN!
HÉ, BEN JIJ DAAR SIMMY?!
IK KOM EENS KIJKEN WAT JE MET DIE PIJL EN BOOG UITVOERT!
JE KAN ER NOG NIET VEEL VAN ZEG, EN 'T IS TOCH HEUS NIET ZO MOEIELIJK!
JIJ HEBT GEMAKKELIJK PRATEN!
KUN JIJ HET DAN ZO GOED?
GEEF MAAR HIER, DAN ZAL IK JOU EENS VOORDOEN HOE JE MOET SCHIETEN.
KIJK, DIE IS NU TE HOOG GERICHT!
AU!!
IK GELOOF DAT IK IEMAND GERAAKT HEB!
HA-HA, WAT EEN SUFFERD, DIE ZAL HET MIJ EENS VOORDOEN!!
LELIJKE KWAJE AAP, IK ZAL JE LEREN OM MET PIJLEN TE SCHIETEN!

SJORS

WE HEBBEN EEN VERRASSING VOOR JE SJORS. JE MAG OP JE VERJAARDAG AL JE VRIENDEN HIER UITNODIGEN. DAN GEVEN WE EEN GE-COSTUMEERD FUIFJE!

HOERA! DAT IS NOG EENS GEWELDIG! IK GA METEEN DE UIT-NODIGINGEN SCHRIJVEN!
KALM AAN JOGGIE

HÈ, MAG IK DAN VOOR DEZE KEER EENS UW SCHRIJFMACHINE GEBRUIKEN. HET STAAT VEEL „ECHTER"!
NU, ALS JE ER VOORZICHTIG MEE OMSPRINGT, MAG JE HET PROBEREN!

LUKT HET NOGAL SJORS?
IK HEB ZE ALLEMAAL AL KLAAR. DIT IS DE LAATSTE!

en het mislukte feest

SJORS EN SJIMMIE
SJIMMIE IS ZOEK
12

FIJN, HÈ, DAT WE VAN DE KAPITEIN HET HELE SCHIP MOGEN VERKENNEN, NU WE WEER ONDER WATER ZIJN.
JA, WIJ EERST NAAR PLASTIEK-KOE... TOREN... KOEPELTOREN GAAN.

AF, AF!!! JIJ NIET MOOIE SCHIP KAPOT-ZAGEN, VISJE!
ACH, DOMMERD, DAT KAN IE TOCH NIET.

IK GA EENS EVEN IN DE MACHINEKAMER KIJKEN. ZAL REUZE-INTERESSANT ZIJN.
JA...

DANK U WEL, MENEER DE OLIEMAN, VOOR UW UIT-LEG. ZEG... WAAR ZOU SJIMMIE UITHANGEN???
ICH!

DIE DEKSELSE SJIMMIE! DIE MOET JE ALTIJD ZOEKEN.

MENEER, HEBT U SJIMMIE ERGENS GEZIEN?
SJIM...MIE??? OOOO... NEE... NIET GEZIEN HEBBEN.

MMMMMM... RUIKT NIET SLECHT. ACHTER DIE DEUR IS ZEKER DE KOMBUIS.
SNIF!

DEZE KARBONADE LEKKER SMAKEN. U GOEDE KOK ZIJN...
KARBO-CHINE!
DAT HAD IK KUNNEN WETEN!

TJONGE, NU IK JOU ZO ZIE, VOEL IK MIJN MAAG OOK JEUKEN.
SJIMMIE ALVAST EEN VOOR-PROEFJE NEMEN.

??
WAAR JIJ OOK ZO LANG GEBLEVEN ZIJN? SJIMMIE STAPELS VAN DIE HEERLIJKE KARBONADEN LUSTEN!!! HIER!...
!?A!
VERS GEBAKKEN

SJIMMIE NOOIT MEER NAAR HUIS WILLEN. ETEN IN ONDERZEEËR LEKKER.
MMM!

SJORS EN SJIMMIE
FRANS PIËT
EEN WOESTE RIT

ALS DAT BEEST NU MAAR NIET ZO KWAAD WAS...

DE JONGE, VEELBELOVENDE STIER LOPEZ IS VERSCHRIKKELIJK KWAAD, OMDAT HIJ VEEL LIEVER IN DE WEI STAAT!

ZO GAAT DAT HIER!
EIGEN SCHULD!
DAT VERKEERD GAAN...

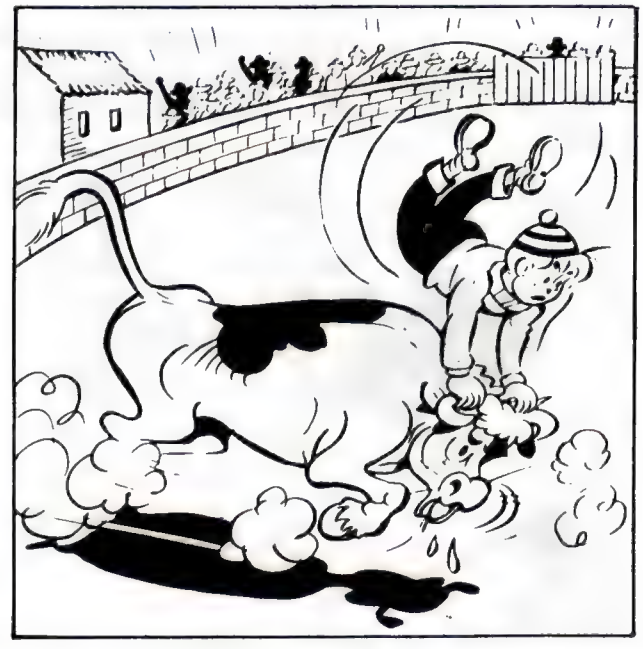

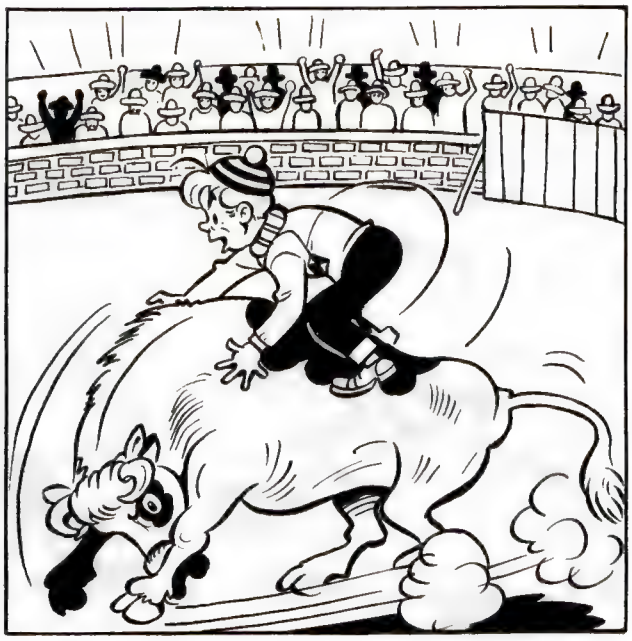

HET GAAT NIET GOED! DIE JONGEN ZIET KANS OM OP DE RUG...
WACHT MAAR AF, LOPEZ IS DE WILDSTE STIER DIE WE HEBBEN!

ALS HET ME LUKT OM GOED TE GAAN ZITTEN, SPEEL IK HET MISSCHIEN KLAAR.

RUSTIG, STIERTJE, NIET ZO WILD!

LOPEZ IS VERBAASD, OMDAT SJORS ZO AARDIG TEGEN HEM DOET. ZO VRIENDELIJK HEEFT IEMAND DIE HIJ AANVALT NOG NOOIT TEGEN HEM GEDAAN!
?

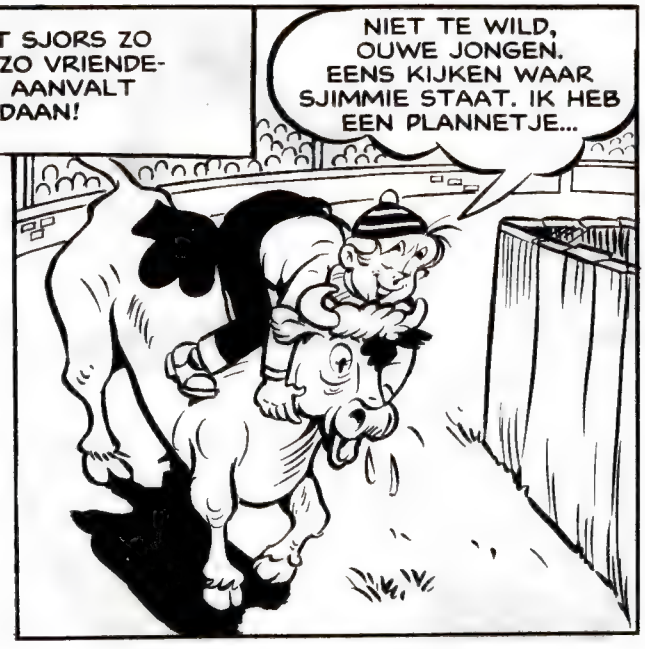
NIET TE WILD, OUWE JONGEN. EENS KIJKEN WAAR SJIMMIE STAAT. IK HEB EEN PLANNETJE...

SJORS EN SJIMMIE
FRANS PIËT
LOPEZ OP DE LOOP...

SJIMMIE!

SJORS HEEL KNAP ZIJN, MAAR WAT HIJ NU VAN MIJ WILLEN... SJIMMIE MAAR OP RANDJE GAAN ZITTEN!

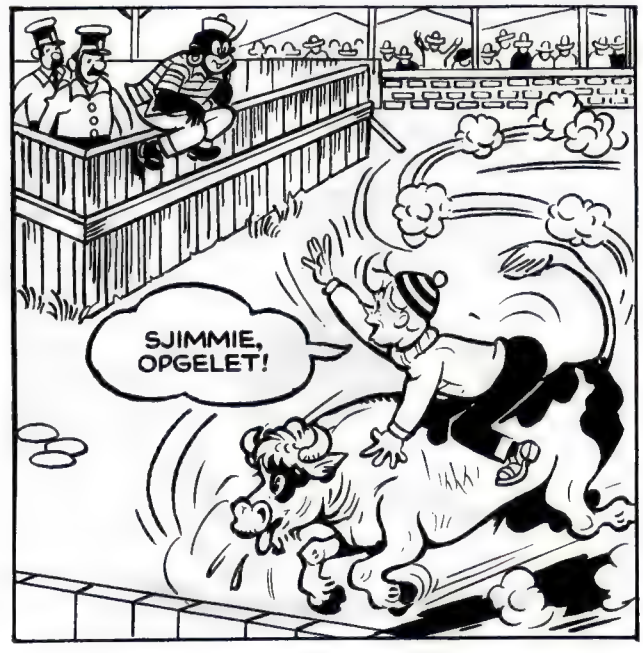
SJIMMIE, OPGELET!

NU VLAK LANGS SJIMMIE EN DAN ER VANDOOR, OUWE JONGEN...

DAAR HEEFT LOPEZ WEL OREN NAAR. MAAR HOE MOET SJORS DIT WAAG-STUK TOT EEN GOED EINDE BRENGEN?

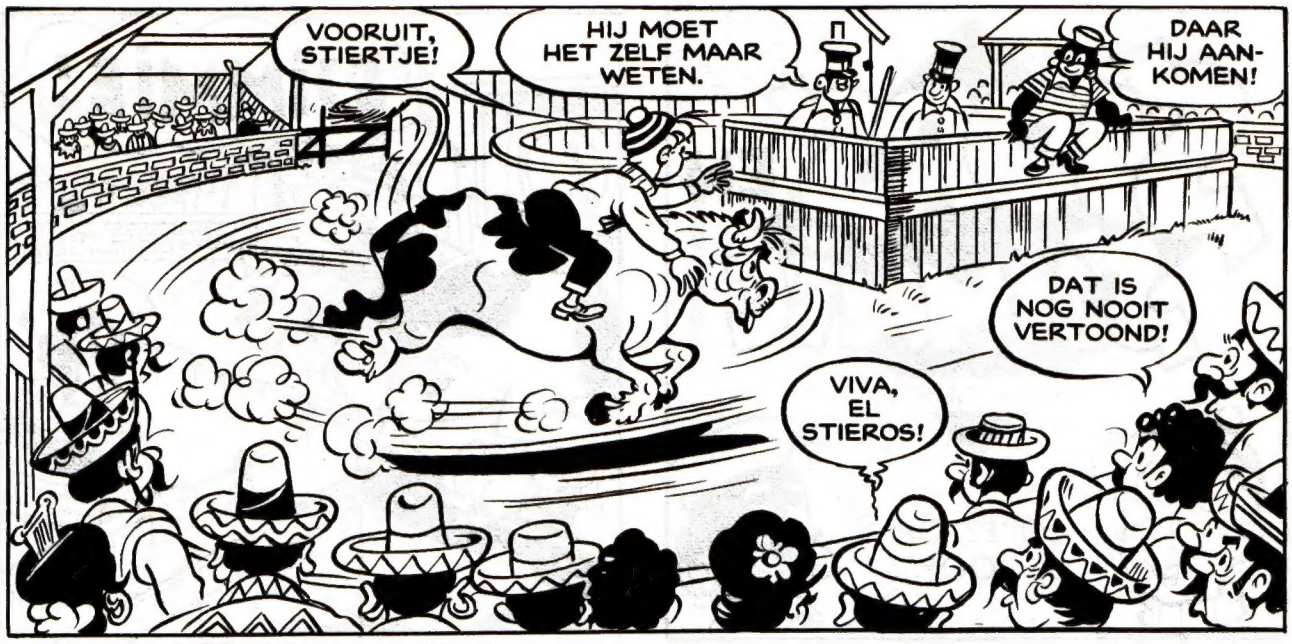
VOORUIT, STIERTJE!
HIJ MOET HET ZELF MAAR WETEN.
DAAR HIJ AANKOMEN!
DAT IS NOG NOOIT VERTOOND!
VIVA, EL STIEROS!

WAT GEBEURT DAAR?

HET ZIJN DAN BOEVEN, MAAR ZE DÚRVEN WEL!
WAT VOEREN ZE IN HUN SCHILD? DAT GAAT MIS. HOU ZE TEGEN!
LOGE C.D.

ZO, OUWE JONGEN, NU ALS EEN PIJL UIT EEN BOOG ER VANDOOR!

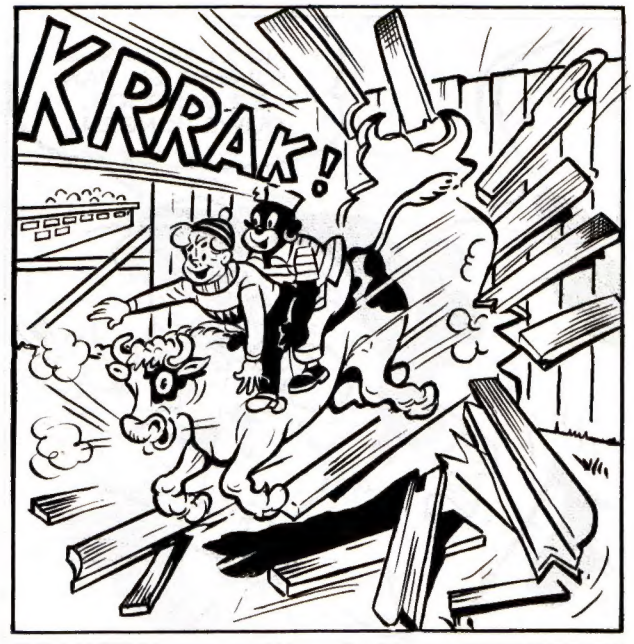
KRRAK!

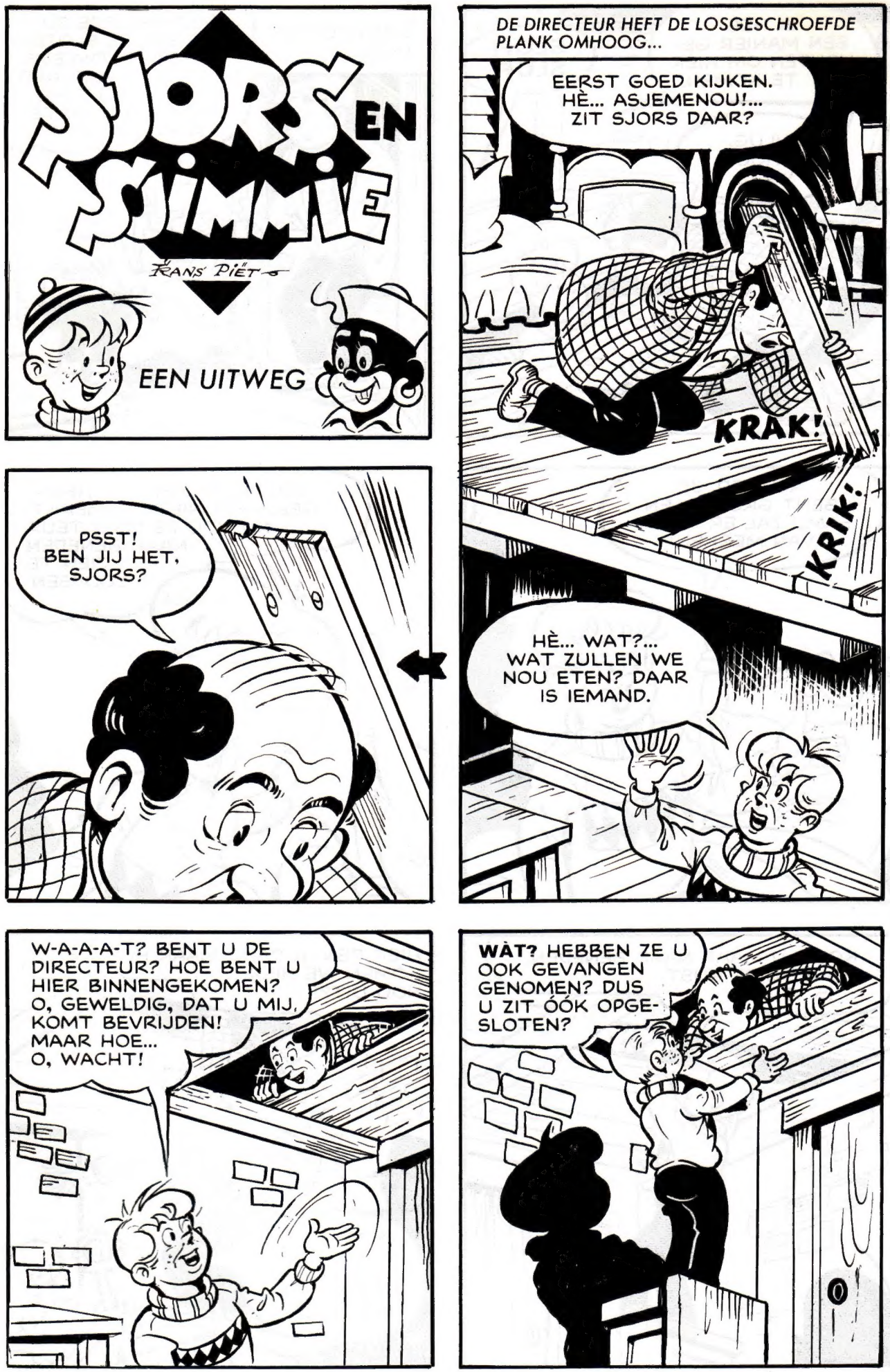
SJORS EN SJIMMIE
FRANS PIËT
EEN UITWEG
DE DIRECTEUR HEFT DE LOSGESCHROEFDE PLANK OMHOOG...
EERST GOED KIJKEN. HÈ... ASJEMENOU!... ZIT SJORS DAAR?
KRAK!
KRIK!
HÈ... WAT?... WAT ZULLEN WE NOU ETEN? DAAR IS IEMAND.
PSST! BEN JIJ HET, SJORS?
W-A-A-A-T? BENT U DE DIRECTEUR? HOE BENT U HIER BINNENGEKOMEN? O, GEWELDIG, DAT U MIJ KOMT BEVRIJDEN! MAAR HOE... O, WACHT!
WÀT? HEBBEN ZE U OOK GEVANGEN GENOMEN? DUS U ZIT ÓÓK OPGESLOTEN?

IK HEB EEN MANIER GEVONDEN OM HIER UIT TE KOMEN.
SLOF! SLOF!
...VLUG, IK HOOR WAT!

DRIE SECONDEN LATER...
HET DUURDE ZO LANG EER DE SLOTENMAKER DE TWEEDE SLEUTEL KLAAR HAD. MAAR U ZULT MENEER SAMU NIETS LATEN MERKEN?

ACHMED, JE BENT GROOTS. EN SAMU ZAL ER NIETS VAN MERKEN!

ZO, DIE IS WEG. HIJ HEEFT GELUKKIG NIETS GEMERKT. NU NOG DE DIRECTEUR NAAR BENEDEN ZIEN TE LOODSEN.

KOMT U MAAR NAAR BENEDEN, MENEER. DE KUST IS VEILIG!

HIER BEN IK DAN... MAAR HOE KOMEN WE HIER NOU UIT?!
WAT ZOU U HIERVAN ZEGGEN, MENEER DE DIRECTEUR?

bijvoegsel stripschrift nummer 17,1970